

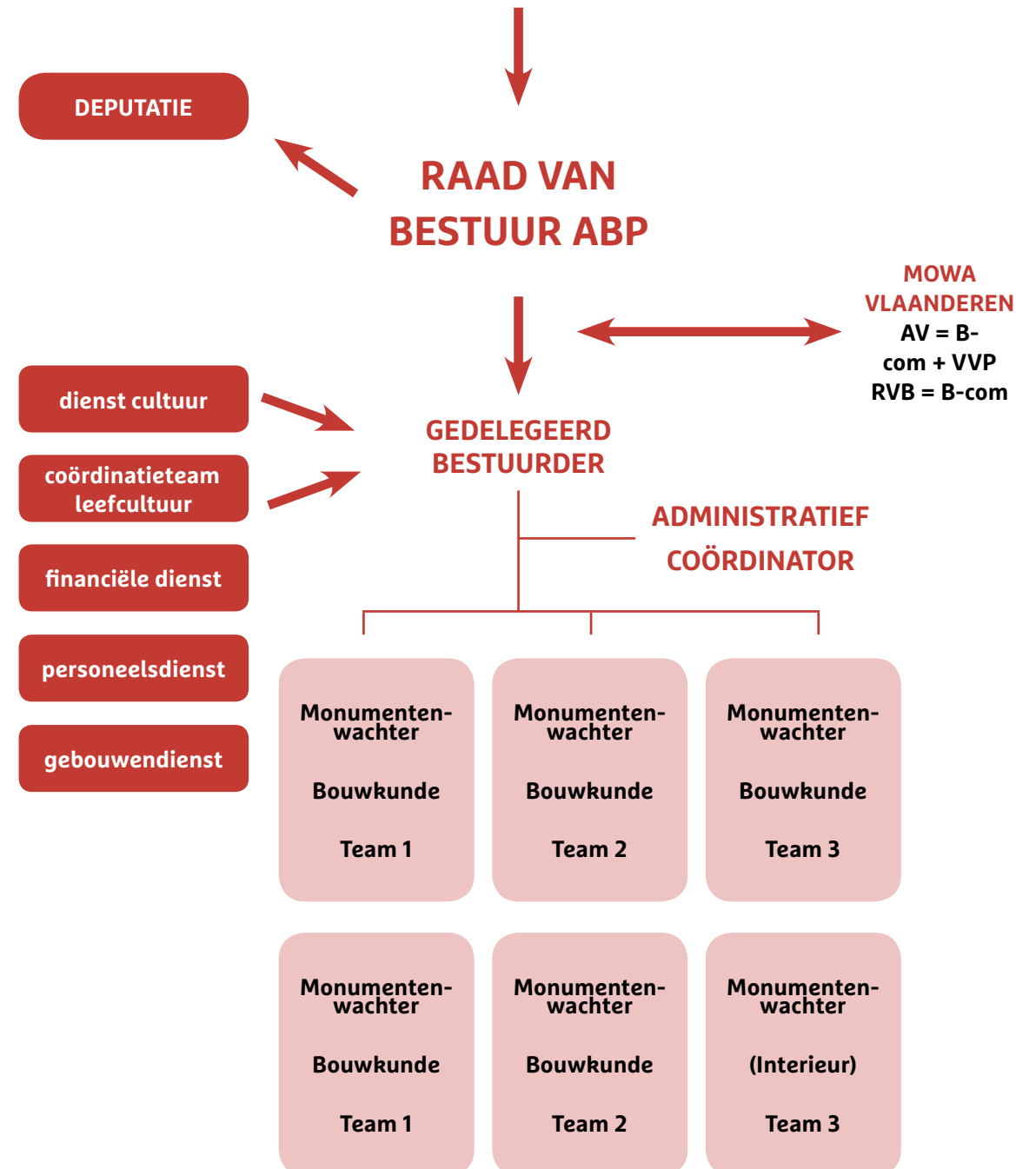
2014 Jaarverslag

monumentenwacht
West-Vlaanderen apb

Monumentenwacht West-Vlaanderen

Organogram als APB of Autonom Provinciebedrijf (met externe relaties)

Provincieraad West-Vlaanderen

Inhoud

1

Transitie van VZW naar APB 6

1.1 wetgevend kader en motivatie	6
1.2 statuten	9
1.3 rechtspositieregeling en arbeidsreglement	10
1.4 beheersovereenkomst en gebruiksovereenkomst	11
1.5 beleid- en beheercyclus en meerjarenbudget	14
1.6 contracten en verzekeringen	15
1.7 bankformaliteiten	18
1.8 opheffing van de VZW	19

2

Raad van Bestuur 20

2.1 oprichting APB	20
2.2 bestuursleden APB	21
2.3 bestuursvergaderingen APB	21
2.4 bestuursvergaderingen en ontbinding van de VZW	23

3

Abonneebestand 26

3.1 enkele begrippen: abonnee, object, TIG	26
3.2 evolutie van het abonneebestand	27
3.3 objecten	29
3.4 evolutie van het objectenbestand	30
3.5 objecttypes	31
3.6 databank en derdenbeheer	32

4

Inspecties en rapportage 34

- 4.1 dienstverleningen 34
- 4.2 evolutie aantal inspecties 35
- 4.3 inspectievoertuigen en materialen 38
- 4.4 rapportage 39

5

Balans en resultatenrekening 40

- 5.1 uitgaven- en inkomstenstructuur 40
- 5.2 resultatenrekening VZW 2014 41
- 5.3 fiscale balans VZW 2014 44
- 5.4 BTW 45

6

Personeel 46

- 6.1 personeelsbestand 46
- 6.2 contractwijziging 49
- 6.3 arbeidsreglement en dienstafspraken 50
- 6.4 vakbondsoverleg 52
- 6.5 sociaal secretariaat 53
- 6.6 opleiding, vorming en bijscholing 54
- 6.7 teamoverleg en teambuilding 57

7

Preventie en veiligheid 58

7.1 oprichting IDPB	58
7.2 aansluiting EDPB	60
7.3 gewijzigde rol voor Monumentenwacht Vlaanderen vzw	62
7.4 overleg Welzijn op het Werk (WOW)	63
7.5 globaal preventieplan, afsprakennota en jaarverslag IDPB	64
7.6 veiligheidsbeleid APB	65
7.7 relatie met de provinciale IDPB	65

8

Monumentenwacht Vlaanderen VZW 68

8.1 omvorming van de VZW, nieuwe bestuursorganen	68
8.2 de afsprakennota	71
8.3 interprovinciale werkgroepen en ontmoetingsdag	72
8.4 Maks-databank, Maksin en Maksbo	73
8.5 bijkomende dienstverleningen: resultaatverbintenis Vlaanderen	74
8.6 communicatie, promotie en publicaties	76
8.7 tariefstructuur	78

9

Relatie met het provinciebestuur 80

9.1 stuurgroep 'transitie Monumentenwacht'	80
9.2 relatie tot dienst cultuur en provinciebestuur	82
9.3 provinciale werkingstoelage	83
9.4 provincieraad en bestuursleden	83
9.5 coördinatie en administratieve ondersteuning	84

1

Transitie van VZW naar APB

1.1 wetgevend kader en motivatie

Volgens het provinciedecreet van 9 december 2005 (art. 226) moeten provinciale VZW's omschakelen naar een andere rechtsvorm of inkantelen in de provinciale administraties uiterlijk op 31 december 2013. Aangezien Monumentenwacht West-Vlaanderen als een VZW opgericht is door de provincie in 1992 was ook onze organisatie hieraan onderhevig. Monumentenwacht is trouwens één van de weinige organisaties die in alle Vlaamse provincies op dezelfde manier georganiseerd is zodat een uniforme aanpak voor de hand lag. Ondanks een lang overleg- en onderhandelingstraject is dit niet gebeurd en heeft West-Vlaanderen een verschillende weg gevolgd dan de 4 andere provincies waar Monumentenwacht uiteindelijk ingekanteld is in de provinciale administraties.

De keuze voor een autonoom provinciebedrijf in West-Vlaanderen is ingegeven door een weldoordacht en onderbouwd **afwegingskader** met de voor- en nadelen van een aantal verzelfstandigingsvormen gaande van interne verzelfstandiging (IVA) over autonoom provinciebedrijf (APB) tot een extern verzelfstandigd agentschap (EVA). Dit laatste bleek zeker niet haalbaar voor Monumentenwacht gezien het publieke dienstkarakter met

overheidssteun. Anderzijds is een zekere mate van autonomie wel wenselijk voor Monumentenwacht gezien de zeer specifieke opdracht, de operationaliteit op het terrein en het ledenbestand met eigen inkomsten uit inspecties. De conclusie van een stuurgroep van deskundigen en van de provincieraad was dan ook dat een APB de meest aangepaste rechtsvorm is vanuit een aantal sterke argumenten: bepaalde mate van autonomie en flexibiliteit en efficiëntie in organisatie met tegelijk voldoende betrokkenheid bij het provinciebestuur; mogelijkheid tot gemotiveerd afwijken in de rechtspositieregeling voor het personeel; wenselijkheid om de inkomsten ten gunste van Monumentenwacht te behouden; aansluiting bij de publieke opdracht van MoWa; beheer van een abonneebestand van aangesloten leden; mogelijkheid om zich met andere organisaties te verenigen.

Een andere belangrijke afweging daarbij is het al dan niet **provinciale belang**. Ook daar zijn een aantal onmiskenbare voordelen van een provinciale benadering: breed draagvlak onderhouden; nabijheid bij de klant en burger en tegelijk voldoende bovenlokaal; dienstverlenende niet-controlerende rol met bottom-up aanpak die maatwerk mogelijk maakt; expertise-opbouw op hoger niveau wat nauwelijks mogelijk is op lokaal niveau; een onafhankelijke en objectieve rol ten aanzien van de private en commerciële sector.

Ondertussen was ook de bestuurlijke context grondig veranderd met de bestuursakkoorden tussen de Vlaamse overheid en de 5 individuele provincies als gevolg van de zgn. 'interne staatshervorming'. In het **bestuursakkoord** goedgekeurd in de provincieraad van 23 mei 2013 wordt Monumentenwacht uitdrukkelijk als een provinciale bevoegdheid bevestigd en tegelijk ook de volle verantwoordelijkheid naar de 5 provincies toegeschoven met een aantal engagementen voor de continuering van Monumentenwacht in elke provincie maar tegelijk ook interprovinciaal voor de overkoepelende organisatie Monumentenwacht Vlaanderen vzw, inclusief de financiering. De Vlaamse overheid komt nog maar enkel financieel tussen voor 3 bijzondere opdrachten aan de koepel: 1. meerjarenonderhoudsplannen met kostprijsanalyse, 2. Monumentenwacht Varend Erfgoed, 3. Monumentenwacht Archeologie.

Dit betekent concreet dat de 5 provincies voor 100% hun eigen Monumentenwacht moeten **financieren** vanaf 2014 én daarnaast ook een verdeelsleutel hebben afgesproken voor de basisfinanciering van de koepel Monumentenwacht Vlaanderen vzw (wat geen evidente oefening was). Theoretisch werden de vroegere Vlaamse subsidies voor Monumentenwacht in een globale financiële 'vereveningsoperatie' verrekend met de middelen die provincies aan de Vlaamse overheid moesten afstaan (zoals o.a. de budgetten voor het provinciale aandeel in de restauratiepremies). Wat er in de praktijk op neerkwam dat er geen extra middelen naar de provincies vloeiden om Monumentenwacht te continueren en financieren. Voor de provincie West-Vlaanderen is dat concreet 440.000 euro voor de eigen Monumentenwacht en een toelage van 75.000 euro voor de koepel.

Tenslotte was ook nog een nieuw **decreet onroerend erfgoed** van kracht geworden per 1 januari 2014 waarbij de provincies geen enkele bevoegdheid meer krijgen op dat vlak. Zo is o.a. de koppelsubsidie afgeschaft met een subsidieverdeelsleutel tussen 3 overheden wat voor veel administratieve overlast zorgde. Dit strookt anderzijds moeilijk met de

afspraken uit het bestuursakkoord zodat een discrepantie dreigt te ontstaan tussen het preventieve beleid en de stimulans tot onderhoud van onroerend erfgoed enerzijds (vanuit Monumentenwacht) en het beschermings- en restauratiebeleid anderzijds (Agent-schap Onroerend Erfgoed en Vlaamse overheid). Het decreet legt duidelijk veel meer bevoegdheid bij de steden en gemeenten inzake het beheer van het onroerend erfgoed wat voor heel wat lokale besturen een enorme uitdaging is. Monumentenwacht kan daar een belangrijke partner in blijven.

Heel wat ontwikkelingen tegelijkertijd die het voor Monumentenwacht niet eenvoudiger op gemaakt hebben zodat **2014 een overgangsjaar** geworden is naar een nieuwe constellatie, die nog zal nazinderen tot ver in 2015. Ondertussen staat Monumentenwacht voor een aantal andere zware uitdagingen zoals de vernieuwing van de technische infrastructuur en informatica-architectuur (databank en rapportagesoftware). Niettemin zijn er interprovinciaal goede hernieuwde afspraken gemaakt, is er veel periodiek overleg met verschillende échelons en is er bij bestuurders en medewerkers veel motivatie en goede wil zodat de organisatie een sterke koers kan varen. Want als er één grote troef is van Monumentenwacht, dan is het wel de gedrevenheid en expertise van de 6 teams die een groot vertrouwen genieten bij eigenaars en beheerders van historische gebouwen.

1.2 statuten

Na de voorbereidende fase is een eerste stap in de oprichting van een autonoom provinciebedrijf de opmaak en het publiceren van statuten. Met de statuten van Westtoer als voorbeeld zijn de statuten voor Monumentenwacht West-Vlaanderen als APB redactioneel opgesteld met ondersteuning van de griffie. De voornaamste onderdelen ervan zijn: de doelstelling, de samenstelling van de raad van bestuur, de werkwijze van vergaderingen, de bevoegdheden van de raad van bestuur, het dagelijks bestuur, de inhoud, evaluatie en duur van de beheersovereenkomst met de provincie, de bevoegdheden inzake personeel, patrimonium en contracten, het financiële beheer, akten en briefwisseling, vertegenwoordiging in andere rechtspersonen enz Omwille van de beperkte schaal van de organisatie is geopteerd voor een gedelegeerd bestuurder in plaats van een directiecomité als dagelijks bestuur. Deze statuten werden goedgekeurd in de provincieraad van 23 december 2013.

Van belang hierin is dat de initiële **doelstelling en missie** van Monumentenwacht **ongewijzigd** gebleven is: "bijdragen tot de valorisatie van onroerend erfgoed in West-Vlaanderen en daaraan verbonden roerend erfgoed door het stimuleren van regelmatig onderhoud door middel van regelmatige bouwkundige inspecties en toestandrapporten."

Zoals decretaal bepaald werden de statuten van het APB Monumentenwacht West-Vlaanderen doorgestuurd naar de controlerende Vlaamse overheid i.c. het Agentschap Binnenlands Bestuur. Door één opmerking van dat agentschap moesten de statuten van het autonoom provinciebedrijf aangepast worden. Dit bood de gelegenheid om vier andere kleine onzuiverheden recht te zetten. De aangepaste statuten waarbij ook het ondertussen gekende ondernemingsnummer kon toegevoegd worden, zijn door de Provincieraad goedgekeurd op 23 oktober 2014.

Volgende stap was de installatie van een **Raad van Bestuur**. (Volgens het provinciedecreet kent een autonoom provinciebedrijf geen algemene vergadering aangezien de provincieraad deze rol waarneemt.) De provincieraad heeft in zitting van 23 januari 2014 de 14 stemgerechtigde bestuursleden (8 raadsleden en 6 externen buiten de raad) benoemd voor de Raad van Bestuur van het autonoom provinciebedrijf (zie verder onder punt 2).

Tegelijkertijd heeft de provincieraad in diezelfde zitting van 23/01/14 de West-Vlaamse vertegenwoordiging in de beheersorganen van **Monumentenwacht Vlaanderen vzw** aangeduid. Immers de koepelorganisatie heeft wel het VZW-statuut behouden maar moest door de ingrijpende organisatorische wijzigingen en de hernieuwde financiering (zie punt 1.1) zijn statuten aanpassen. Met de veel prominentere rol en vooral financiering van de provincies, is de VZW omgevormd tot een orgaan met vertegenwoordiging uit de 5 provincies en de VVP of Vereniging Vlaamse Provincies, waaronder Monumentenwacht Vlaanderen vanaf januari 2014 onder ressorteert. De 5 gedeputeerden cultuur van elke provincie zetelen in de Algemene Vergadering en de Raad van Bestuur en de 5 directeurs cultuur en de erfgoedverantwoordelijken vormen respectievelijk de A-commissie cultuur en het Dagelijks Bestuur. Zie verder punt 8.1.

Uit waardering voor hun verdiensten uit het verleden zijn de vorige bestuursleden van de koepel Monumentenwacht Vlaanderen vzw opgenomen in een **adviesraad**. Zij vervulden eerder al de rol van experts uit het vakgebied van monumentenzorg en konden dit aldus bestendigen. Hun beslissende functie is evenwel uitgespeeld.

1.3 rechtspositieregeling en arbeidsreglement

Eens de statuten goedgekeurd en de Raad van Bestuur geïnstalleerd was, konden een aantal belangrijke instrumenten van het APB ter goedkeuring voorgelegd worden aan de Raad van Bestuur enerzijds en aan de provincieraad anderzijds. Eerst en vooral werd een RPR of **rechtspositieregeling** opgemaakt geïnspireerd op die van het provinciebestuur zelf als een omkaderend document dat het statuut van het personeel omvat. Als autonoom provinciebedrijf kan er gemotiveerd afgeweken worden van de RPR van de provincie.

Dit omvangrijke document van 37 pagina's regelt de voornaamste aangelegenheden in de relatie tussen werkgever en werknemer met volgende relevante hoofdonderdelen:

- _ de personeelsformatie
- _ de aanwerving, inwerktijd, evaluatie van het personeelslid
- _ de administratieve anciënniteiten en de functionele loopbaan
- _ de algemene rechten en plichten van het personeel
- _ beëindiging van de tewerkstelling
- _ het salaris, het vakantiegeld en de eindejaarstoelage
- _ vergoedingen en sociale voordelen
- _ verloven en afwezigheden
- _ overgangsbepalingen

Parallel met een rechtspositieregeling moet ook een **arbeidsreglement** opgemaakt worden zoals verplicht door de arbeidswetgeving. Een arbeidsreglement omvat meer praktische afspraken tussen de werknemers en de werkgever zoals:

- _ rechten en plichten van het personeel
- _ arbeidsduur en werkroosters
- _ afwezigheden (rustdagen, feestdagen, vakantie, omstandigheidsverlof)
- _ procedures bij ziekte, zwangerschap en arbeidsongeval
- _ strafbare tekortkomingen
- _ welzijn op het werk: veiligheid en preventiebeleid
- _ einde van de tewerkstelling
- _ betalingswijze van het salaris
- _ diverse inlichtingen en contactgegevens
- _ gebruik van mail en internet
- _ elektronische maaltijdcheques
- _ alcohol- en drugsbeleid

De rechtspositieregeling en het arbeidsreglement van Monumentenwacht West-Vlaanderen apb zijn na een maandenlange voorbereidende redactionele overlegperiode goedgekeurd door de Raad van Bestuur op 18 juni 2014. Dit was mogelijk na een vakbondsoverleg op 27 mei en 17 juni en werd gevolgd door het protocol van akkoord met de afgevaardigden van de drie vakorganisaties op 27 juni 2014 (zie punt 6.4). Kort daarvoor had de provincieraad op 26 juni 2014 de beheersovereenkomst en gebruiksovereenkomst goedgekeurd zodat het autonoom provinciebedrijf operationeel kon worden vanaf 1 juli 2014.

Naar het einde van het jaar 2014 werd nog een procedure opgestart voor een aanpassing van het arbeidsreglement naar aanleiding van een wetswijziging inzake 'psychosociale risico's' met name: geweld, pesterijen en ongewenst seksueel gedrag op het werk, stress en burn-out. Dit werd een eerste keer voorgelegd op een vakbondsoverleg op 19 december 2014 waarna de procedure afgerond werd de eerste maanden van 2015 met een bijlage van het arbeidsreglement waar alle verplichte procedures dienaangaande beschreven staan.

Alle personeelsleden (= 6 monumentenwachters) van Monumentenwacht West-Vlaanderen apb hebben een exemplaar van zowel de RPR als het arbeidsreglement ontvangen bij de mee-ondertekening van hun nieuwe arbeidsovereenkomst met het APB vanaf 1 juli (zie verder punt 1.5). Beide documenten werden trouwens uitgebreid toegelicht op een paar teamvergaderingen waarop de wachters feedback konden geven.

Tenslotte werden beide documenten nog aangevuld met een informeel document voor allerlei interne **dienstafspraken** om diverse werkprocessen vlot te laten verlopen. Het betreft volgende afspraken: tijdsregistratie en planning, aanvraag vakantiedagen en onbetaald verlof, melding van ziekte en arbeidsongeval, ongeval met een dienstwagen, gebruik van de dienstwagen, overuren, reiskosten, vorming, geweld/pesterijen/OSG, briefwisseling, nieuwe abonnees, aanvraag inspecties en adviezen en procedure kleine aankopen. Uiteraard is dit doorgesproken met het team en heeft elk personeelslid dit document ontvangen en blijft het permanent raadpleegbaar en aanpasbaar in de digitale mapenstructuur.

1.4 beheersovereenkomst en gebruiksovereenkomst

Parallel met de redactie van de RPR en het AR, zijn ook een beheersovereenkomst en gebruiksovereenkomst opgemaakt. De beheersovereenkomst regelt de onderlinge relatie tussen Monumentenwacht en het provinciebestuur en moet bekrachtigd worden door de provincieraad. Volgende aspecten worden er geregeld:

- het bestuurlijk kader en de duur van de overeenkomst
- het beleidskader met o.a. de missie, visie, het strategisch model van Monumentenwacht

- het financieel kader met o.a. provinciale dotatie, instrumentarium, betalingsmodaliteiten, eigen fondsen
- het personeelskader met o.a. personeelsbestand, -beleid, sociale dienst, overlegfora ...
- de ondersteunende dienstverlening van de dienst ICT en gebouwdienst
- rapportering en evaluatie
- provinciale herkenbaarheid
- deelname aan andere rechtspersonen
- overgangsbepalingen

Met de beheersovereenkomst worden enkele belangrijke principes vastgelegd zoals personeel en financiën waarbij de provincie als belangrijkste financier ook de toezichtmogelijkheden krijgt in het beheer van Monumentenwacht. Het personeelsbestand van de VZW (6 wachters) is overgenomen door het APB. De principes van de provinciale dotatie worden erin geregeld evenwel zonder dat een exact bedrag in de overeenkomst zelf is opgenomen.

Gekoppeld aan de beheersovereenkomst is een zgn. beleidsboom opgemaakt met beleidsdoelstellingen en acties en met het meerjarenplan waar de budgetten, uitgaven en inkomsten voor de jaren 2015 tot 2019 opgenomen zijn opgesplitst per doelstelling en actie. Deze 'beleidsboom' werd samen met de beheersovereenkomst door de provincieraad goedgekeurd in de zitting van 26 juni 2014 en vormt het financiële luik ervan. Het was evenwel nog een voorlopige eerste versie van beleidsboom met meerjarenplan en -budget omdat de middelen van de verevening er nog niet in verwerkt waren. Dit is pas

in de budgetbesprekingen in het najaar gebeurd zodat een definitieve versie van beleidsboom met meerjarenbudget en dus ook het budget van 2015 in de provincieraad van 4 december 2014 is goedgekeurd. Zie verder punt 1.5.

Parallel met de beheersovereenkomst is ook een *gebruiksovereenkomst* opgesteld als een materiële bijakte wat betreft huisvesting en kantoormeubilair. Dit gebeurde in nauw overleg met de provinciale dienst COOP (contracten, overheidsopdrachten en patrimonium). Het is immers de bedoeling dat Monumentenwacht verder gebruik kan maken van de kantoorruimte en faciliteiten die van bij de opstart toegewezen zijn (de tweede verdieping van Filiaal I en garageruimte in Filiaal II). Monumentenwacht bezit dus zelf geen onroerende goederen. De continuering daarvan en de afspraken omtrent onderhoud en herstellingen, nutsvoorzieningen, brandveiligheid, keuringen en verzekeringen, belastingen en taxen, maken deels onderwerp uit van deze gebruiksovereenkomst.

Anderzijds zijn er ook afspraken opgenomen inzake het meubilair en de uitrustingsgoederen (computers, laptops, printers kopieerapparaat, mobilifoons, werktuigen enz ...) waarvan een deel door de provincie ter beschikking gesteld werd bij de opstart en een deel in de loop der jaren door de VZW aangekocht werd. Met de gebruiksovereenkomst wordt alle meubilair en gebruiksmateriaal kosteloos overgedragen door de VZW aan het autonoom provinciebedrijf. Dit was noodzakelijk om de werking van Monumentenwacht West-Vlaanderen te kunnen continueren zonder enige onderbreking. Er is een uitzondering wat betreft de bedrijfswagens omdat de koepelvereniging die indertijd nog aangekocht heeft en dus eigenaar is maar alle gebruikskosten (brandstof, verzekering, keuring, onderhoud, ...) vallen ten laste van de provinciale vereniging. Eén wagen was al door de VZW zelf aangekocht. Het luik ICT-diensten en telecommunicatie is doorverwezen naar de beheersovereenkomst want Monumentenwacht mag gebruik maken van de ondersteuning van de provinciale IT-dienst tegen kostenvergoedingen. De gebruiksovereenkomst is door de provincieraad goedgekeurd in de zitting van 26 juni 2014.

Naar het einde van 2014 zijn wijzigingen opgetreden in deze gebruiksovereenkomst omdat de bestemming van het Filiaal II gewijzigd werd naar een gecentraliseerde uitlendienst (onderdeel van dienst accommodatie). Een praktisch gevolg is dat Monumentenwacht geen gebruik meer kon maken van de garageruimte hoewel het recht erop nog maar net goedgekeurd was. Er is een voorlopige afspraak bereikt met de provinciale dienst accommodatie om twee parkeerplaatsen naast de conciërgerie (zijkant Boeverbos) en twee kleine garages aan de achterzijde van Filiaal I te mogen gebruiken. Dit volstaat echter niet om de behoefte aan afgesloten en beveiligde garageruimte voor 3 bedrijfswagens en werkmateriaal te lenigen vooral omwille van het risico op inbraak, diefstal en vandalisme gezien de wagens volsteken met dure uitrusting en toestellen. Verder overleg met dienst accommodatie is nodig om hieraan een oplossing te bieden in de loop van 2015, samen met gelijkaardige behoeften van andere provinciale diensten.

1.5 beleid- en beheercyclus en meerjarenbudget

Volgens het provinciedecreet is een autonoom provinciebedrijf ook gehouden aan de regels van de beleid- en beheercyclus. Dit houdt in dat het budget opgemaakt wordt volgens een reeks vooropgestelde beleidsdoelstellingen, actieplannen en acties en dit voor meerdere jaren van een beleidsperiode van normaalgezien 6 jaar (in ons geval 2015-2019). De beleidsdoelstellingen geven de grote strategische doelen op lange termijn aan terwijl actieplannen en acties meer concrete posten op korte termijn beogen.

De budgetten worden tot op actieniveau uitgewerkt en dit zowel voor uitgaven als voor ontvangsten en voor gewone werkingsuitgaven en investeringen. Het aandeel investeringen voor Monumentenwacht is in deze beleidsperiode beperkt tot de aankoop van een bedrijfswagen in 2016 (€ 34.000) en informatica-hardware en -software in 2016 en 2018 (telkens € 6.200). Klimmateriaal en werkkledij wordt als werkingskost beschouwd.

Het meerjarenplan 2015-2019 van Monumentenwacht West-Vlaanderen apb is onderverdeeld in twee grote doelstellingen die elk respectievelijk 3 en 2 actieplannen omvatten. Die zijn op hun beurt verder onderverdeeld zijn in verschillende acties waar concrete budgetten aan gekoppeld zijn. Dit is ook in de beheersovereenkomst opgenomen.

Algemene of strategische beleidsdoelstelling: “voeren van een preventief beleid in onroerend erfgoedbeheer en het stimuleren van onderhoud van het West-Vlaamse onroerend erfgoed via Monumentenwacht”

Doelstelling1: aanmoedigen van een preventief erfgoedbeheer en onderhoud bij eigenaars van onroerend erfgoed en interieurs in West-Vlaanderen

Actieplan1.1: actieve ledenwerving en uitbouw van het klantenbestand

Actieplan1.2: uitvoeren van inspecties bij abonnees en opmaken van kwalitatieve rapporten met toestandsbeschrijving en aanbevelingen

Actieplan1.3: continueren van de veiligheid en welzijn op het werk

Doelstelling2: optimaliseren van de werking van Monumentenwacht West-Vlaanderen apb

Actieplan2.1: onderhouden van de expertise van de monumentenwachters

Actieplan2.2: uitbouw van de financieel-administratieve organisatie van apb MoWa

Het totale budget 2015 belooft € 490.411,71 uitgaven waarvan € 422.532,21 personeelskosten hetzij 86%. De rest zijn vooral werkingskosten (kantoorbenodigdheden, bedrijfswagens, telefonie, klimmateriaal, ...) maar ook studiedagen, opleidingen, representatiekosten, vergoedingen en allerlei contracten en verzekeringen. Daartegenover

staan € 51.750 eigen ontvangsten (vooral lidgelden en inspectiefacturen) hetzij 10,85 % zodat een provinciale dotatie noodzakelijk is om de werking te garanderen. Dit evolueert in 2019 naar geraamde uitgaven van € 523.154,27 en verhoogde eigen ontvangsten van € 64.000. Het is dus de voorzichtige ambitie om de eigen inkomsten te laten stijgen naar 12,25%.

In het meerjarenbudget 2015-2019 is een provinciale dotatie voorzien van € 440.725 in 2015 voor Monumentenwacht West-Vlaanderen wat geleidelijk aan stijgt de jaren daarna wegens de evolutie van de lonen. In 2016 is een extra budget van € 34.000 voorzien voor de aankoop van een nieuwe bedrijfswagen en € 6.200 informaticamateriaal wat de totale provinciale dotatie brengt op € 486.920 in 2016. Daarna daalt de dotatie terug naar € 451.930 in 2017 en € 451.829 in 2018 om tenslotte te belanden op € 460.654 in 2019. Het belangrijkste aandeel in het budget van Monumentenwacht is uiteraard de personeelskost die dan ook een grote invloed heeft op de evolutie van de provinciale dotatie. Momenteel is enkel rekening gehouden met het huidige personeelsbestand van 6 monumentenwachters terwijl dat eigenlijk een onderbezetting is in vergelijking met andere provincies.

In het meerjarenbudget is dus geen rekening gehouden met extra personeel, enkel met de mogelijke pensionering van één wachter medio 2017 gekoppeld aan een nieuwe aanwerving. Indien Monumentenwacht West-Vlaanderen een extra aanwerving wil inplannen de komende jaren zal dus een aanpassing van het meerjarenplan met een extra budget en dus een extra dotatie nodig zijn. Voorlopig is er nog geen mogelijkheid van andere inkomsten dan de provinciale dotatie om extra personeelskosten te dekken. Eigen inkomsten kunnen een deel uitgaven ondervangen maar lang niet voldoende. Het is de ambitie van Monumentenwacht om het aantal leden en het aantal inspecties op te voeren in deze beleidsperiode. Maar een nieuwe wachter zal zichzelf nooit kunnen opbrengen zodat extra inkomsten langs welke weg dan ook, steeds nodig zullen zijn.

Tenslotte stelde zich nog een éénmalig praktisch probleem namelijk de beschikbaarheid van de provinciale dotatie waarvan volgens de beheersovereenkomst pas ten vroegste in januari een eerste schijf kan opgevraagd worden. Ondertussen stelden zich wel al belangrijke uitgaven vanaf begin januari en kon de uitbetaling van de lonen in het gedrang komen. Immers de rekeningen van de VZW werden definitief afgesloten per 31 december 2014 en de rekening van het APB kon pas operationeel worden vanaf 1 januari 2015. Om een kaskrediet te vermijden heeft de provincieraad zich akkoord verklaard met een eenmalig startbudget, in december te storten op de rekening van het APB zodat geen liquiditeitsproblemen zouden ontstaan. Dit als een voorafname op het saldo van de VZW dat in de loop van 2015 toch op rekening van het APB zal belanden (zie punt 2.4).

1.6 contracten en verzekeringen

Een belangrijk onderdeel van de transitie en vooral voor de continuïteit van Monumentenwacht was de overdracht van lopende contracten en verzekeringen van de VZW naar

het APB. Dit heeft immers een groot effect op de dagelijkse werking, zeker wat personeelsgerelateerd is. Het algemene uitgangspunt was dat alle contracten zoveel mogelijk zouden overgezet worden met een aanpassing, aanhangsel of aanvulling bij de bestaande polissen of contracten. Dit was perfect te verantwoorden omdat het voorwerp van deze contracten, de concrete werking op het terrein en het personeelsbestand ongewijzigd bleef, enkel het statuut veranderde van VZW naar APB. De voorwaarden en de premiebedragen konden dus meestal behouden blijven. Eens de transitie volledig verwerkt is, biedt zich later nog de gelegenheid om bepaalde contracten te herbekijken en een marktvergelijkend onderzoek te doen naar eventuele gunstiger aanbieders.

De meeste van die verzekeringen zijn indertijd aangegaan bij dezelfde verzekeraars door de koepelvereniging Monumentenwacht Vlaanderen daarnaast afzonderlijk onderschreven door de provinciale VZW-verenigingen. Deze groepsaanpak bood voordelen naar gunstiger premies, tarieven en voorwaarden. Met de transitie naar een APB voor onze Monumentenwacht en de inkanteling van de andere provinciale VZW's in de provinciebesturen werden deze verzekeringen door de provincies overgenomen behalve voor West-Vlaanderen. De koepel heeft voor zijn werking deze contracten moeten aanpassen terwijl Monumentenwacht West-Vlaanderen VZW zijn eigen contracten heeft omgezet en overgedragen aan het APB met ingang van 1 juli 2014 meestal met behoud van contractuele voorwaarden en premies.

Het gaat om volgende contracten en verzekeringen:

verzekering arbeidsongevallen bij KBC-verzekeringen via KBC-makelaar A. Graulich	gecontinueerd door het APB vanaf 1/7/2014
bedrijfspolis BA en rechtsbijstand bij KBC-verzekeringen via KBC-makelaar A. Graulich	gecontinueerd door het APB vanaf 1/7/2014
autoverzekeringen voor 3 bedrijfswagens bij KBC-Verzekeringen via KBC-makelaar A. Graulich	gecontinueerd door het APB vanaf 1/7/2014
pensioenverzekering en aanvullende ziekteverzekering bij Ethias (groepsverzekering)	gecontinueerd door het APB vanaf 1/7/2014
beheersaansprakelijkheidsverzekering bij AIG-Europe via A. Graulich	gecontinueerd door het APB vanaf 1/7/2014
sociaal Secretariaat Securex	stopgezet door het APB vanaf 1/7/2014 wegens andere dienstverlener (zie verder)
interbedrijfs geneeskundige dienst Securex	overgenomen in uitgebreide zin door het APB als Externe Dienst voor Preventie en Beveiliging Securex met een nieuw contract vanaf 1/7/2014 (zie punt 7)

boekhoudkantoor C-Logic (contract via provinciebestuur)	stopgezet vanaf 1/1/2015 voor Monumentenwacht
contracten met Belgacom/Proximus voor 6 mobilifoons	gecontinueerd door het APB vanaf 1/7/2014
tankkaarten van Shell en Total	gecontinueerd door het APB vanaf 1/7/2014
hospitalisatieverzekering bij Ethias	nieuw afgesloten vanaf 1/7/2014
contract voor levering van maaltijdcheques met Sodexo	nieuw afgesloten vanaf 1/7/2014
 sociaal secretariaat voor loonadministratie 'full service' bij CEVI	nieuw afgesloten vanaf 1/7/2014

Daarnaast dienden er nog twee bijkomende contracten afgesloten te worden als gevolg van de nieuwe rechtspositieregeling namelijk voor hospitalisatie en maaltijdcheques. Deze waren immers niet voorzien in de VZW. Er is geopteerd om aan te sluiten bij leveranciers waar het provincie-bestuur mee werkt (resp. Ethias en Sodexo) om zoveel mogelijk gelijkvormig te zijn met andere provinciale diensten en agentschappen. Het was ook noodzakelijk om met een ander sociaal secretariaat aan te sluiten waarbij Cevi zowat de belangrijkste aanbieder was omdat hun software compatibel is met CIPAL, de softwareleverancier van de provincie voor het digitale beheer van de beleid- en beheercyclus (BBC) resp. Olympus (beleidscyclus) en Mercurius (boekhoudpakket). De loongegevens die van Cevi komen (nettolonen, bedrijfsvoorheffing, RSZ, patronale lasten enz ...) moeten immers langs elektronische weg kunnen ingelezen worden in Mercurius wat alleen met Cevi mogelijk was. Cevi is ook vertrouwd met loonadministratie voor openbare besturen.

De keuringen van alle materiaal (klimmateriaal, touwen, beschermingskledij, ladders e.d.m.) blijven uitgevoerd worden door de firma AIB-Vinçotte gezamenlijk voor alle Monumentenwacht-verenigingen (verdeeld over verschillende regionale zetels). Het is immers van belang dat dezelfde keuringscriteria en -normen en dezelfde ijkingen gehanteerd worden voor alle monumenten-wachten ook al zijn de meeste ingekanteld. Andere contracten en verzekeringen zoals brandverzekering, schoonmaak, infrastructuur- en onderhoudswerken, IT-ondersteuning en helpdesk, enz ... vallen ten laste van de provincie. Onderhouds- en schoonmaakkosten en IT-ondersteuning worden door gefactureerd aan het APB.

Tenslotte zijn er nog tal van leveranciers waar de VZW mee samenwerkte of bij aankocht maar waar geen langlopende vaste contracten mee afgesloten waren. Het autonoom provinciebedrijf continueert meestal de aankopen verder bij dezelfde leveranciers maar blijft de komende jaren alert voor gunstiger aanbieders op de markt. Het gaat om garages voor onderhoud van bedrijfswagens, wasserijen voor onderhoud van werkkledij, hardwarefirma's voor onderhoud van printers, laptops en kopieermachines, leveranciers van werkkledij, klimmateriaal, kantoomateriaal, verbruiksartikelen enz ...

1.7 bankformaliteiten

Er diende voor het autonoom provinciebedrijf uiteraard ook een nieuwe zichtrekening en spaarrekening geopend te worden. Er is geopteerd om bij Belfius te blijven omdat dit heel wat voordelen biedt ook naar het provinciebestuur toe die met dezelfde bankinstelling werkt. Na het invullen en ondertekenen van de aansluitingsformulieren zijn de rekeningnummers voor het APB toegekend door de centrale zetel van Belfius (IBAN: BE12.0910.1989.1392). Kort daarna zijn de bankkaarten en kaartlezers geleverd zodat elektronisch bankieren mogelijk werd vanaf 1 juli 2014.

Specifiek gegeven is ook de dubbele handtekening die vereist is vanuit BBC (het principe van de functiescheiding) voor elke financiële verrichting dus ook de betaalopdrachten naar de bank. De gedelegeerd bestuurder en administratief coördinator hebben de volmachten op de rekeningen en betaalopdrachten gekregen door de Raad van Bestuur in

de zitting van 18 juni 2014. Om eventuele probleemsituaties bij dringende betalingen te vermijden ingeval van uitzonderlijke afwezigheid van één van de twee volmachthouders zijn nog twee extra volmachthouders aangesteld uit het provinciebestuur (Sofie Vermeulen en Stijn Lombaert), eveneens bekrachtigd in diezelfde bestuursvergadering van de Raad van Bestuur.

1.8 opheffing van de VZW

Gezien het provinciedecreet van 9 december 2005 en de overname van de activiteiten door het autonoom provinciebedrijf Monumentenwacht West-Vlaanderen vanaf 1 juli 2014, heeft de VZW geen bestaansreden meer. Daarom heeft de Algemene Vergadering in de vergadering van 17 september 2014 besloten tot ontbinding en vereffening van de VZW en de aanstelling van een vereffenaar vanaf 1 januari 2015 (zie verder punt 2.4). De VZW hoefde enkel nog in te staan voor de lopende inkomsten en werkingsuitgaven tot 31 december 2014 met uitzondering van de personeelskosten.

Volgens de VZW-wetgeving kan die beslissing enkel genomen worden door de AV met een quorum van 2/3 en met een 4/5 meerderheid (wat ook gebeurd is). De AV dient een vereffenaar aan te stellen en er moet een bestemming gegeven worden aan het vermogen. De ontbinding van de VZW en benoeming van de vereffenaar dienen gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad. Zie verder punt 2.4.

2

Raad van Bestuur

2.1 oprichting APB

Met de statuten als richtinggevend kader, was het zaak om zo snel mogelijk een Raad van Bestuur op te richten voor het APB. Het was een unieke kans om de samenstelling van de beheerraad te herbekijken binnen de statutaire krijtlijnen: die bepalen dat er maximum 14 stemgerechtigde bestuursleden kunnen zijn waarvan 8 leden vanuit de provincieraad, minstens één per fractie, en 6 externe leden buiten de provincieraad. Daarnaast bepalen de statuten dat in de genderverhouding maximaal 2/3 van de leden van hetzelfde geslacht kan zijn. De Raad van Bestuur wordt voorgezeten door de gedeputeerde van cultuur en kiest onder zijn leden een ondervoorzitter en duidt een secretaris aan.

Daaraan verbonden is er ook een **organogram** opgemaakt voor Monumentenwacht West-Vlaanderen apb met als voornaamste actoren: de provincieraad (als algemene vergadering), de raad van bestuur, de gedelegeerd bestuurder bijgestaan door een administratief coördinator, de monumentenwachters, de dienst cultuur en andere provinciale diensten, de koepel Monumentenwacht Vlaanderen en de Vlaamse overheid.

2.2 bestuursleden APB

Inzake de samenstelling van de beheerraad gebeurde voor de 8 raadsleden het voordragen van de kandidaten binnen de fracties van de provincieraad terwijl voor de externe bestuursleden gezocht werd naar een vertegenwoordiging vanuit de representatieve beroepsorganisaties en federaties die betrokken zijn bij de werking van Monumentenwacht. Tegelijk moesten we rekening houden met de deontologische regels uit de statuten om belangenvermenging volledig uit te sluiten. Actieve architecten en aannemers werden dus best niet voorgedragen. Tenslotte was het een gelegenheid om ook een vertegenwoordiging uit het ledenbestand van Monumentenwacht, tegelijk ook onze doelgroepen, aan te trekken. Het resultaat is een evenwichtige groep van bestuursleden geworden.

In de zitting van 23 januari 2014 heeft de provincieraad volgende **14 bestuursleden** benoemd voor het autonoom provinciebedrijf Monumentenwacht West-Vlaanderen:

- _ mevrouw Myriam Vanlerberghe (sp.a), gedeputeerde cultuur en voorzitter
- _ de heer Gunter Pertry (sp.a), provincieraadslid
- _ de heer Bernard De Cuyper (CD&V), provincieraadslid
- _ de heer Jef Verschoore (CD&V), provincieraadslid
- _ de heer Hugo De Plecker (Open VLD) provincieraadslid
- _ mevrouw Gerda Schotte (Groen), provincieraadslid
- _ mevrouw Mieke Van Hootegem (N-VA), provincieraadslid
- _ mevrouw Martine Van Brabant (Vlaams Belang), provincieraadslid
- _ mevrouw Elisabeth Michiels, directeur Monumentenwacht Vlaanderen vzw (nadien vervangen – zie verder)
- _ mevrouw Leentje Gunst, dienst stadspatrimonium stad Brugge
- _ de heer Benny Vandromme, dienst grondgebiedszaken van stad Veurne
- _ de heer Bert Vanbelle, ingenieur op rust en vertegenwoordiger van de kerkfabrieken uit de stad Kortrijk
- _ de heer Jan Meuleman, voorzitter van de Confederatie voor de Bouwnijverheid, afdeling West-Vlaanderen
- _ de heer Piet Viérin, architect op rust en bestuurslid van de Orde van Architecten, provinciale raad West-Vlaanderen

In de provincieraad van 23 oktober 2014 werd mevrouw Manoëlle Verbeeck als nieuwe directeur van Monumentenwacht Vlaanderen benoemd als bestuurslid van het APB ter opvolging van mevrouw Michiels die ontslag genomen had uit de koepel Monumentenwacht Vlaanderen vzw.

2.3 bestuursvergaderingen APB

Kort na de aanstelling door de provincieraad kon de Raad van Bestuur een **installatievergadering** houden op woensdag 26 februari 2014 die tot ieders genoegen voltallig aanwezig was. In die eerste bestuursvergadering werd de heer Bernard De Cuyper verkozen

tot ondervoorzitter en Reinoud Van Acker aangesteld als gedelegeerd bestuurder van het APB en tegelijk aangeduid als secretaris die samen met de voorzitter de verslagen mee-ondertekent. Onmiddellijk werd ook de aanstelling van een aantal niet-stemgerechtigde deskundigen aan de bestuursleden voorgelegd ter aanvulling van de beheerraad. Aldus hebben de bestuursleden in diezelfde vergadering volgende deskundigen zonder stemrecht toegelaten tot deelname aan de Raad van Bestuur:

- _ de heer Geert Anthierens, provinciegriffier
- _ mevrouw Marjolijn Debulpaep, verantwoordelijke cel preventieve conservering van het Koninklijk Instituut voor Kunstpatrimonium, departement conservatie-restauratie
- _ de heer Reinoud Van Acker, gedelegeerd bestuurder van het APB
- _ de heer Edwin Dumarey, administratief coördinator van Monumentenwacht West-Vlaanderen (in de bestuursvergadering van 23 april vervangen door Stefaan Carlier)

Naast kennismaking en installatie van de Raad van Bestuur waren andere agendapunten: voorstelling van Monumentenwacht – overlopen van de statuten – goedkeuren van het organogram – communicatie naar de abonnees inzake oprichting APB – eerste bespreking van ontwerpen arbeidsreglement en beheersovereenkomst.

Daarna zijn er in 2014 nog **4 bestuursvergaderingen** gevolgd, telkens op een woensdag (wat het totaal dat jaar op 5 vergaderingen brengt) met volgende beslissingen en besprekingen:

- _ 23 april 2014: vervanging administratief coördinator door de heer Stefaan Carlier die ook waarnemer en verslagnemer wordt in de beheerraad; goedkeuring afsprakennota met de koepel MoWa Vlaanderen; bespreking ontwerp teksten van de rechtspositieregeling, het arbeidsreglement, de beheersovereenkomst en de gebruiksovereenkomst; bespreking van de beleidsboom met het voorlopig meerjarenbudget 2015-19; verder traject van de transitie van VZW naar APB vanaf 1 juli 2014.
- _ 18 juni 2014: goedkeuring van de rechtspositieregeling, het arbeidsreglement, de beheersovereenkomst met beleidsboom en meerjarenbudget en gebruiksovereenkomst; goedkeuring van de transitie van het personeel van de VZW naar het APB; goedkeuring van de overdracht van de contracten verzekeringen van de VZW naar het APB vanaf 1 juli 2014; mandaat aan de gedelegeerd bestuurder voor financiële verrichtingen tot € 8.500 excl. btw en delegatie aan voorzitter en gedelegeerd bestuurder voor de ondertekening van contracten.
- _ 17 september 2014: kennisgeving ontslag bestuurslid Elisabeth Michiels; stand van zaken operationalisering van het APB na goedkeuringen beheers- en gebruiksovereenkomst in de provincieraad van 26/6; financieel-boekhoudkundige afspraken tweede jaarhelft 2014; aankondiging budgetwijziging meerjarenbudget 2015-19 voor te leggen aan de provincieraad; Erfgoedacademie; aankondiging vormingsreglement; aankondiging statuutaanpassingen
- _ 19 november 2014: in de voormiddag kennismaking met het team en demonstratie door de wachters in kasteel Tillegem gevolgd door een gezamenlijke middaglunch;

verwelkoming nieuw bestuurslid Manoëlle Verbeeck (na goedkeuring PR23/10); behandeling vraag van twee monumentenwachters n.a.v. de transitie van VZW naar APB; overlopen aanpassingen van de statuten goedgekeurd in de provincieraad 23/10; bespreking budget 2015 en meerjarenplan 2015-19 na goedkeuring provincieraad; goedkeuring stroomdiagram met afspraken financiële verrichtingen (bestellingen en inkomende facturen en uitgaande facturatie); goedkeuring vormingsreglement voor te leggen aan het vakbondsoverleg; goedkeuring opstart eerste evaluatiecyclus personeel vanaf januari 2015.

Na een voltallige Raad van Bestuur bij de installatievergadering, was er de daaropvolgende bestuursvergaderingen een relatief hoge aanwezigheidsgraad met respectievelijk 5, 5, 5 en 2 verontschuldigen zodat er telkens meer dan voldoende quorum was voor beslissingen.

2.4 bestuursvergaderingen en ontbinding van de VZW

Ondertussen was de VZW ook nog steeds actief. Gezien 2014 een transitiejaar was waarbij het APB pas vanaf 1 juli effectief operationeel geworden is, moest de VZW nog haar volle werking onderhouden tot 30 juni 2014. Terwijl in de eerste jaarhelft van 2014 de bestuursvergaderingen van het APB de voorbereidingen troffen voor de effectieve opstart van het autonoom provinciebedrijf kon de VZW de lopende zaken verder regelen. Eens

het APB definitief opgestart, kon de procedure ingezet worden om de VZW definitief te ontbinden. Dit was ook de uiteindelijke bedoeling van het provinciedecreet.

De Raad van Bestuur en Algemene Vergadering van de VZW waren al opgericht bij het begin van de provinciale legislatuur in januari 2013. Wat de vertegenwoordiging uit de provincieraad betreft, waren nagenoeg dezelfde personen aangeduid voor de VZW. Wat externe deskundigen betreft, continueerden tijdelijk nog dezelfde personen die sinds de oprichting in de VZW zetelden (met de oprichting van het APB is dit gewijzigd). Het gaat om volgende bestuursleden van de Algemene Vergadering:

- _ mevrouw Myriam Vanlerberghe (sp.a), gedeputeerde cultuur en voorzitter
- _ de heer Gunter Pertry (sp.a), provincieraadslid
- _ de heer Bernard De Cuyper (CD&V), provincieraadslid
- _ de heer Jef Verschoore (CD&V), provincieraadslid
- _ de heer Franky Demon (CD&V), provincieraadslid (vervangen door mevrouw Annie Vandebussche in de AV 17/09/14)
- _ mevrouw Carine De Jonghe (Open VLD), provincieraadslid
- _ mevrouw Gerda Schotte (Groen), provincieraadslid
- _ mevrouw Mieke Van Hootegem (N-VA), provincieraadslid
- _ mevrouw Martine Van Brabant (Vlaams Belang), provincieraadslid
- _ mevrouw Elisabeth Michiels, directeur Monumentenwacht Vlaanderen vzw (vervangen door Manoëlle Verbeeck in de AV 17/09/14)
- _ mevrouw Miek Goossens, provinciaal directeur Agentschap Onroerend Erfgoed
- _ de heer Ludo Valcke, eredirecteur provinciale dienst cultuur en stichtend lid
- _ de heer Arthur Vandendorpe, restauratie-aannemer op rust
- _ de heer Piet Viérin, architect op rust
- _ de heer Geert Anthierens, provinciegriffier provincie West-Vlaanderen
- _ de heer Reinoud Van Acker, afdelingshoofd erfgoed provincie West-Vlaanderen
- _ de heer Edwin Dumarey, secretaris-coördinator Monumentenwacht WVL

Gezien de sterk ingekrompen rol van de VZW, zijn er slechts twee bestuursvergaderingen gehouden in 2014 telkens met de Raad van Bestuur en met de Algemene Vergadering. De bestuursvergaderingen van 13 juni 2014 hadden als hoofdagendapunten de goedkeuring van de jaarrekening met fiscale balans 2013 en het jaarverslag 2013. Daarbij waren geen verrassingen te noteren, zelfs een positief saldo van 5.497 euro. Alsook kwam aan bod de bekrachtiging van de begroting 2014 die reeds eerder voorgelegd werd in de AV van 18 december 2013 maar sterk moest aangepast worden aan de nieuwe situatie: met name de omzetting naar een half jaar wat personeelskost betreft; werkingskosten bleven wel nog een volledig jaar voor rekening van de VZW (zie punt 1.6). De VZW heeft ook de overdracht van het personeel (6 monumentenwachters) naar het autonoom provinciebedrijf goedgekeurd zodat het APB effectief van start kon gaan vanaf 1 juli 2014. Dit hield o.a. in dat elke wachter een nieuw contract aangeboden gekregen heeft met een maximale continuïteit van de arbeidsvoorwaarden (zie punt 6.2). Traditiegetrouw werden ook de stand van zaken van de rekeningen, aantal abonnees en inspecties meegegeven. Tenslot-

te werd ook de ontbinding van de VZW aangekondigd in een volgende AV. De vergadering werd afgesloten met een hulding van 2 personen die van bij de opstart jarenlang de VZW ondersteund hebben: de heer Edwin Dumarey als secretaris-coördinator en mevrouw Isabel Lootens als financieel deskundige.

In de bestuursvergaderingen van 17 september 2014 werden eerst twee nieuwe bestuursleden verwelkomd in de Algemene Vergadering: provincieraadslid Annie Vandebussche, en Manoëlle Verbeeck, nieuwe directeur van Monumentenwacht Vlaanderen vzw. Verder is deze AV vooral gewijd aan de ontbinding en vereffening op voorstel van de Raad van Bestuur. Immers met de oprichting van het APB heeft de werking van de VZW vanaf 1 juli 2014 geen onderwerp meer. Volgens de VZW-wetgeving heeft enkel de AV bevoegdheid voor de beslissing tot ontbinding wat in deze vergadering ook gebeurd is. De AV heeft tegelijk beslist om de heer Patrick Braet, financieel directeur van de provincie, aan te stellen als vereffenaar vanaf 1 januari 2015. Het saldo aan activa van de VZW worden conform de statuten van de VZW overgemaakt aan het provinciebestuur ten behoeve van de verdere werking van het autonoom provinciebedrijf Monumentenwacht West-Vlaanderen. Het is de bedoeling dat de vereffenaar in de eerste jaarhelft van 2015 een vereffeningverslag voorlegt aan de AV wat meteen de allerlaatste bijeenkomst van de VZW zal betekenen.

3

Abonneebestand

3.1 enkele begrippen: abonnee, object, TIG

Monumentenwacht werkt met een systeem van lidmaatschap, dit betekent dat een eigenaar van een historisch gebouw die een inspectie met rapport aanvraagt zich moet aansluiten en lid worden van Monumentenwacht. De reden daarvoor is het langtermijnbeleid in het beheer van onroerend erfgoed: onderhoud is een permanente opdracht en vergt regelmatig herhaalinspecties om een toestandsevolutie te krijgen. Alle aansluitingsformaliteiten gebeuren per provincie (inschrijvingsformulier, tarievenfolder, aansluitingsvoorwaarden) en worden bijgehouden voor alle provinciale verenigingen in de centrale databank Maks (zie ook verder punt 8.4). Daarna ontvangt het nieuwe lid een factuur voor het eerste jaar lidgeld (40 euro per object of gebouw) en wordt na betaling daarvan een volwaardige abonnee. Wij spreken dus van abonnees of leden.

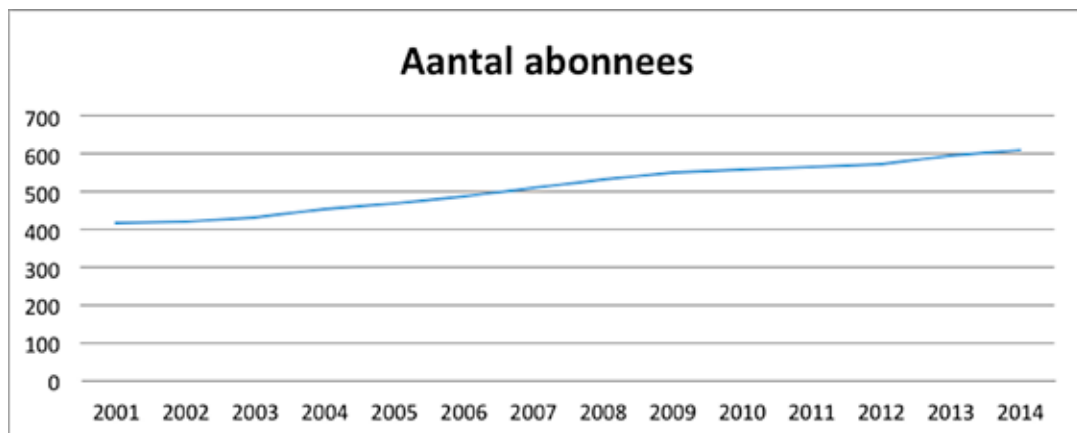
Er is een belangrijk onderscheid te maken tussen abonnees en **objecten** zeker in de statistieken. Eén abonnee kan immers met meerdere objecten aansluiten zoals bepaalde gemeenten lid worden met heel wat historische gebouwen in hun eigendom. Dergelijke gemeente is in de statistieken slechts één abonnee maar met misschien 10 tot 15 objecten. Het aantal abonnees is dus absoluut niet recht evenredig met het aantal objecten.

Daarnaast is er nog een onderscheid tussen **hoofdobject en deelobjecten**: een hoofdobject is een hoofdgebouw of een grotere gebouweenheid terwijl een deelobject een kleinere en losse gebouweenheid is die op eenzelfde domein of site staat onder het beheer van dezelfde eigenaar. Zo is bijvoorbeeld een kasteel het hoofdobject en zijn een poortgebouw, koetshuis en ijskelder in het park errond deelobjecten. Dit heeft gevolgen naar de facturatie omdat voor deelobjecten geen apart lidgeld aangerekend wordt. Enkel voor hoofdobjecten wordt jaarlijks opnieuw het lidgeld gefactureerd. Dus is het ook van belang om deze statistische gegevens goed te interpreteren in functie van mogelijke inkomsten. Dit heeft evenwel geen invloed op het aantal gefactureerde inspectie-uren: ook de inspecties van deelobjecten moet de abonnee betalen natuurlijk.

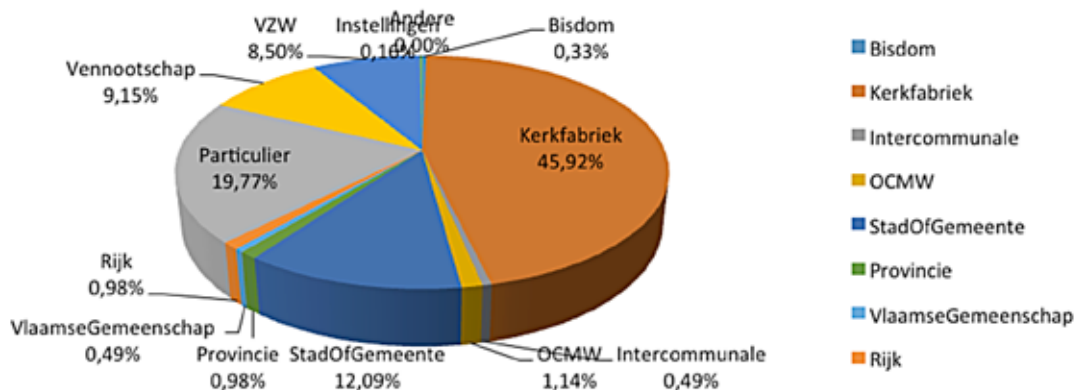
De totaliteit van hoofd- en deelobjecten wordt in de statistieken **'te inspecteren gehelen'** (afgekort TIG) genoemd want in het werkvolume en de werkplanning moet er rekening gehouden worden met de individuele gebouwen die geïnspecteerd moeten worden onafgezien van het feit bij welke abonnee die behoren en of er al dan niet lidgeld voor betaald wordt.

3.2 evolutie van het aboneebestand

In 2014 tekenden we opnieuw een lichte stijging van het aboneebestand op. In totaal waren er eind 2014 612 abonnees wat een stijging is met 16 nieuwe leden of 2,75% ten opzichte van 2013 (596). De kaap van de 600 is dus overschreden. Dit is een trend die al vele jaren aanhoudt sinds 2001, een lichte stijging met enkele procenten. Dit betekent niet dat er geen abonnees wegvallen maar het saldo is steeds positief. Niettemin moet dit wat gerelativeerd worden omdat lang niet alle abonnees hun lidmaatschap formeel opzeggen zodat er een bepaald aandeel 'slapende abonnees' tussen zitten (geschat op 15%). Die worden niet zomaar uit de databank verwijderd of op een einddatum geplaatst. Dit is niet noodzakelijk af te lezen uit het bedrag aan ontvangen lidgelden omdat dit gekoppeld is aan het aantal (hoofd)objecten. Het is de ambitie om dit vanaf 2015 nauwer op te volgen zodat het aantal abonnees zoveel mogelijk overeenkomt met actieve en dus ook betalende abonnees. Meer abonnees betekent ook niet noodzakelijk meer inspecties omdat dit dan weer afhankelijk is van de inspectiecapaciteit en dus het aantal wachters.

Deze evolutie houdt trouwens gelijke tred met de andere provincies: ook daar is meestal een permanente lichte stijging te noteren (jaarverslag 2014 van de koepel) hoewel de grootste groei al lang achter ons ligt. Het is eerder een stabilisering. Eind 2014 bedraagt het totale aantal abonnees over heel Vlaanderen 3238. West-Vlaanderen haalt daar dus een aandeel van 19% dus net geen vijfde van het totaal. Wat een logische verhouding is gezien in de provincies Oost-Vlaanderen en Antwerpen meer 'potentieel erfgoed' op hun grondgebied is en meer dan 700 abonnees halen.

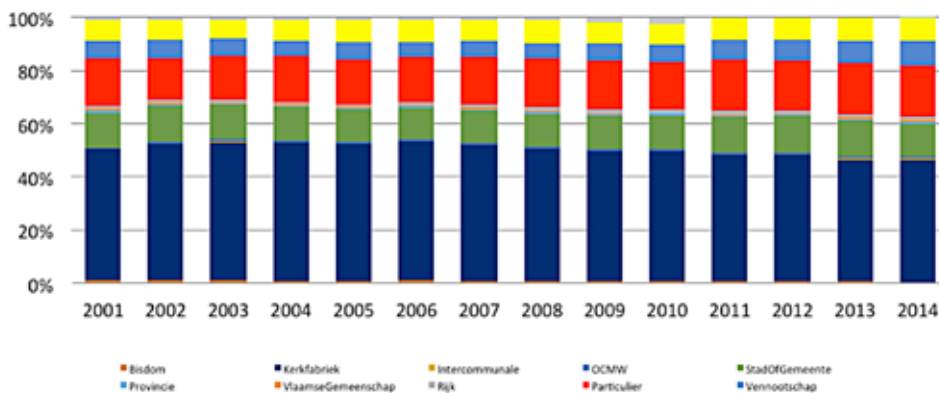
De 612 abonnees kunnen we in 2014 als volgt onderverdelen: 2 Bisdom, 281 Kerkfabrieken, 3 Intercommunales, 7 OCMW, 74 stad of gemeente, 6 Provincie, 3 Vlaamse gemeenschap, 6 Rijk, 121 Particulieren, 56 vennootschappen, 52 VZW en 1 instelling. Het feit dat bisdom of provincie of het Rijk meer dan 1 abonnee tellen kan vreemd lijken maar is te verklaren uit de wijze van invoeren: dit kan volgens object op een verschillende manier onder licht wijzigende naam gebeuren. Zo kent de provincie diverse interne diensten en beheerders van haar patrimonium.

Het type van deze abonnees kan dus zeer uiteenlopend zijn wat overeenkomt met de brede waaier aan doelgroepen van Monumentenwacht: iedereen die eigenaar is van een historisch waardevol erfgoedgebouw. Dit taartdiagram geeft een beeld van de soorten abonnees en hun onderlinge verhoudingen. De grootste groepen abonnees zijn : de kerkfabrieken met 46% (of bijna de helft !), particulieren met 20%, steden en gemeenten met 12% en tenslotte bedrijven 9%.

De koepel onderscheidt in zijn jaarverslag 2014 drie grote types: kerkfabrieken en bisdom 40%, particulieren en vennootschappen 48% en openbare besturen 12%. Dit wijkt

toch wel wat af van de West-Vlaamse situatie namelijk respectievelijk (na dezelfde groepering): 46%, 38 % en 16%, het aandeel kerkfabrieken en openbare besturen is dus hoger dan in andere provincies.

Evolutie abonnee-types

Deze grafiek met de evolutie van het aantal abonneetypes en hun verhoudingen vanaf 2001 toont aan dat daar weinig beweging in zit behalve dat het aandeel kerkfabrieken sinds 2002 wat gedaald is van meer dan 50% naar 46% ten voordele van het aantal particulieren van 15% naar 20%. Dit blijkt een duidelijke groeimarkt te zijn waarop we in de toekomst meer kunnen op inzetten.

3.3 objecten

In 2014 kregen we 29 nieuwe objecten in ons abonneebestand en 6 haakten af waardoor we op een totaal aantal komen van **974 objecten** op 31/12/2014.

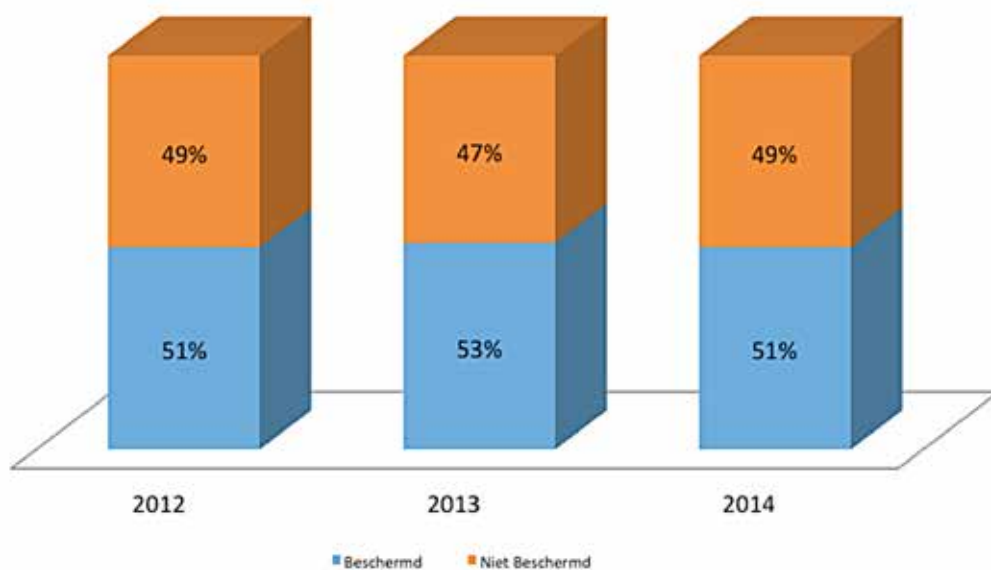
Groei van het objectenbestand

	2012	%	2013	%	Nieuw in 2014	%	Afgehaakt in 2014	%	2014	%
West-Vlaanderen	928		952		29		6		974	
Beschermd	477	51%	500	53%	12	1%	1	0%	501	51%
Niet Beschermd	451	49%	452	47%	17	2%	5	1%	473	49%

Het totale objectenbestand in de database bedroeg eind december evenwel 1.281 objecten. Dit is een absoluut aantal dat accumulatief gegroeid is in de loop der jaren maar waarvan een aantal groepen uit 'te distilleren' zijn. Zo zijn er onder andere 71 objecten opgenomen die eenmalig als "Oorlogserfgoed" geregistreerd staan in de database na een groepsinspectie in 2012 in de Westhoek met de 5 andere monumentenwachtverenigingen in opdracht van de Vlaamse overheid. Om de rapporten te kunnen verwerken moesten die oorlogssites een nummer krijgen in de databank.

Daarnaast blijven **236 reeds opgezegde lidmaatschappen** ook met hun gegevens bewaard in de database. (We kijken na in hoeverre dergelijke cijfers in de toekomst er kunnen uitgefilterd worden, evenwel in nauw overleg met de adviseur IT en andere coördinatoren van de monumentenwachtverenigingen.) Saldo: $1281 - 71 - 236 = 974$ **actieve hoofd- en deelobjecten**.

Het totaal aantal objecten van alle monumentenwachten bedraagt 6.457 eind 2014 zodat West-Vlaanderen dus 'slechts' 15% voor zijn rekening neemt. In verhouding dus minder objecten dan abonnees (19%). Dit kan te maken hebben met verschillen per provincie in het aanwezige erfgoed.

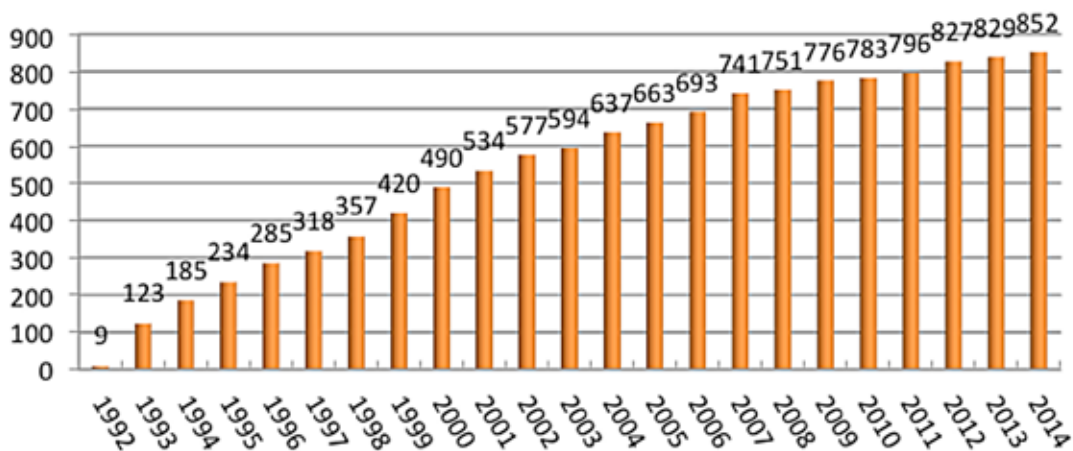
De verhouding tussen beschermde en niet-beschermde objecten draait al geruime tijd rond de helft zoals blijkt uit deze grafiek. West-Vlaanderen (en in minderen mate Limburg) lijkt daarin afwijkend omdat in andere provincies het aandeel beschermd erfgoed

hoger is tot soms 65%. Het toont toch aan dat Monumentenwacht zich duidelijk niet alleen toespitst op beschermd erfgoed zoals soms verkeerdelijk gedacht wordt.

3.4 evolutie van het objectenbestand

Van de resterende 974 'actieve' objecten zijn er echter 122 deelobjecten die geen lidgeld genereren zoals vermeld in punt 3.1. We eindigen dus op **852 actieve (hoofd)objecten** waarvoor we lidgeld in 2014 konden innen. Dit cijfer is van belang voor de koppeling met de inkomsten.

Aantal actieve objecten

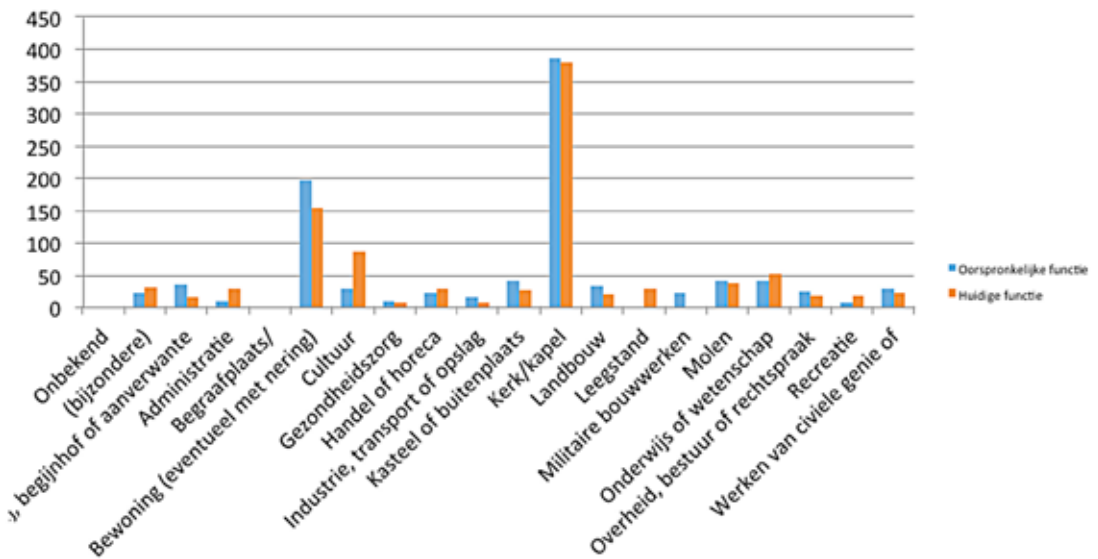

De evolutie van dit belangrijke richtcijfer is er één van een constante stijging parallel met die van de abonnees. De eerste jaren van Monumentenwacht tonen een spectaculaire groei vanaf 1993, hetgeen wat stagneerde vanaf 2007. Toch is er opnieuw een netto-groei van 23 hoofdobjecten te noteren in 2014 hetzij 2,75% dezelfde groei als het aantal abonnees. Dit is vergelijkbaar met de gemiddelde groei in alle provincies zijnde 2,30 % ten opzichte van 2013.

3.5 objecttypes

Zoals eerder vermeld is de diversiteit in het type van abonnees groot wat zich weerspiegelt in de uiteenlopende types van objecten. Toch zijn ook dezelfde grote categorieën van objecten te onderscheiden die gelijklopen met de groepen abonnees. Het ligt dus in de lijn der verwachtingen dat het aantal kerken en kapellen met 44,6 % de grootste groep zal zijn. Daarna volgt de groep particuliere woningen met 18 %.

Het aantal spreidt zich uit over een waaier aan allerlei types objecten zoals kastelen, hospitalen, scholen, molens, boerderijen, fabrieken, begraafplaatsen, militaire vestingen enz ... Bij de indeling in objecttypes komen de openbare besturen niet duidelijk als een groep naar voren omdat openbare gebouwen heel diverse functies kunnen hebben zoals gemeentehuis, school, militair bouwwerk, gerechtsgebouw, enz... afhankelijk welk soort gebouwen overheden in beheer hebben.

Uit de grafiek is ook de **wijziging van functie** af te lezen wat bij historische gebouwen niet zo ongewoon is. Bepaalde gebouwen hebben in de loop der jaren of na een restauratie een heel andere bestemming gekregen. Opvallend is bijvoorbeeld dat nogal wat monumenten een nieuwe culturele bestemming krijgen. Dit geldt uiteraard niet zo voor kerken en kappellen die tot nu toe moeilijk van functie te veranderen zijn. Maar ook dat zal binnenkort snel kunnen veranderen met de razendsnelle ontvolking van kerkdiensten. De problematiek van herbestemming van kerken is volop aan de gang.

3.6 databank en derdenbeheer

Zoals gemeld worden al deze gegevens bijgehouden in de Maks-databank van Monumentenwacht Vlaanderen (zie ook punt 8.4). Anderzijds is een deel van deze gegevens van belang voor de facturatie (naam, adres, penningmeester, ondernemingsnummer ...). De facturatie gebeurt evenwel vanuit Mercurius, het boekhoudprogramma van BBC of de beleid- en beheercyclus van het autonoom provinciebedrijf en van de provincie. Met de financiële dienst van de provincie is overeengekomen om vanuit hetzelfde 'derdenbestand' te werken en geen parallel derdenbestand te creëren voor Monumentenwacht West-Vlaanderen apb. Immers het vroegere boekhoud-programma 'Venice' waar al deze gegevens voor facturatie tot eind 2014 bijgehouden werden is niet overgenomen door het APB omdat er met Mercurius moet gewerkt worden.

Dit betekende concreet dat alle facturatiegegevens van het abonneebestand van Monumentenwacht West-Vlaanderen manueel moesten overgezet worden van de Maks/Venice naar het derdenbestand van Mercurius voor eind 2014 om vanaf 1 januari 2015 te kunnen factureren voor het APB. Tegelijk moesten nog een duizendtal ondernemingsnummers en rijksregisternummers gecontroleerd en opgezocht worden. Dit huzarenstukje is met steun van de financiële dienst van de provincie tijdig kunnen uitgevoerd worden door de administratief coördinator.

Tot nu toe is er geen directe link tussen beide softwareprogramma's. Het is wel de ambitie om dat in de loop van 2015 te realiseren zodat vanaf 2016 de gegevens vanuit de Maks doorstromen naar Mercurius van de BBC van de 5 monumentenwachtverenigingen. Op die manier hoeven abonnee-gegevens maar 1 keer ingevoerd te worden.

4

Inspecties en rapportage

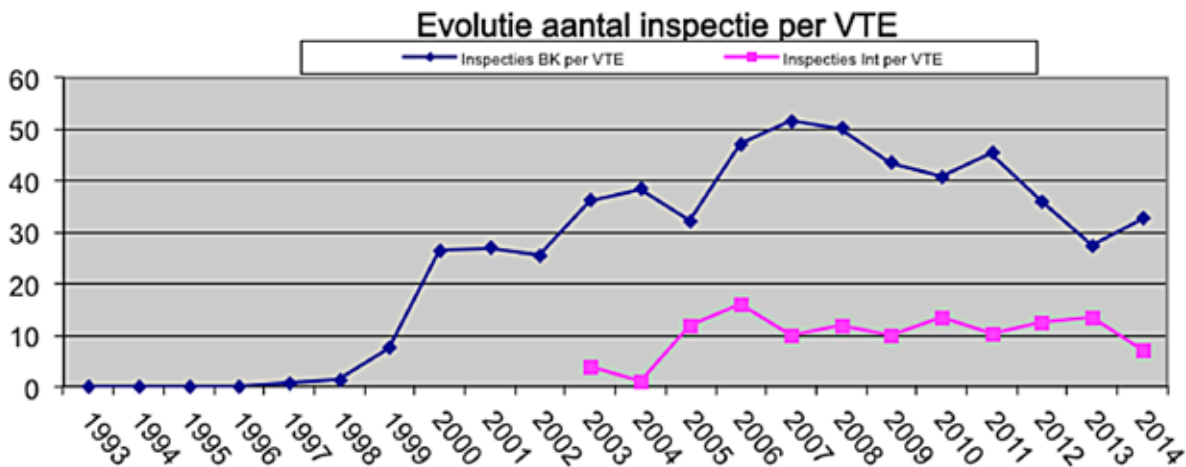
4.1 dienstverleningen

In de Maks-databank worden per object en abonnee het aantal en soort dienstverleningen bijgehouden. Onder dienstverleningen verstaan we vooral inspecties (uiteraard steeds met rapport) met een duidelijk onderscheid tussen bouwkundige inspecties en interieurinspecties. Daarnaast is er een onderscheid tussen eerste inspectie en herhaalinspectie mogelijk. Maar er zijn ook adviezen. Een advies met rapport kan gegeven zijn zonder een inspectie op vraag van de abonnee of als gevolg van een specifieke situatie zoals een werfvergadering. Tenslotte worden moleninspecties soms afgezonderd wegens hun specifieke karakter. Tenslotte kunnen monumentenwachters ook kleine onderhouds- of herstellingswerken uitvoeren terwijl zij aan een inspectie bezig zijn. Ook dat is een aparte dienstverlening. De 3 bijzondere opdrachten of diensten MOP/KPA, Varend Erfgoed en Archeologie komen enkel in de statistieken van de koepel voor.

Het lijkt logisch dat het aantal dienstverleningen recht evenredig in verhouding staat tot het aantal monumentenwachters in VTE uitgedrukt. Voor West-Vlaanderen zijn dat 6 VTE. Nochtans zegt dergelijk cijfer zeker niet alles omdat het aantal inspecties van vele andere factoren kan afhangen: leeftijdscurve van de wachters, aantal ziekte-dagen in de organisatie, inzetbaarheid van de wachters, andere opdrachten, duur van een inspectie, complexiteit van een object, andere apparatuur, gebruik van software enz.... Zo heeft de implementatie van de nieuwe rapportagesoftware Maksin voor interieurwachters in de loop van 2014 (en ook nog in 2015) gevolgen gehad op de lagere productiviteit.

4.2 evolutie aantal inspecties

In 2014 zijn er in totaal 164 bouwkundige inspecties en 7 interieurinspecties uitgevoerd. Dit is een stijging met 21 inspecties ten opzichte van 2013 zodat de dalende trend terug is omgebogen. Oorzaak van de sterke daling in 2013 was de langdurige ziekte van twee monumentenwachters (resp. 3 maanden en 6 maanden) wat een directe weerslag had op het aantal inspecties. Ook de pensionering van een ervaren wachter in opleiding van een nieuwe wachter in 2012-2013 heeft zeker effect op deze cijfers.

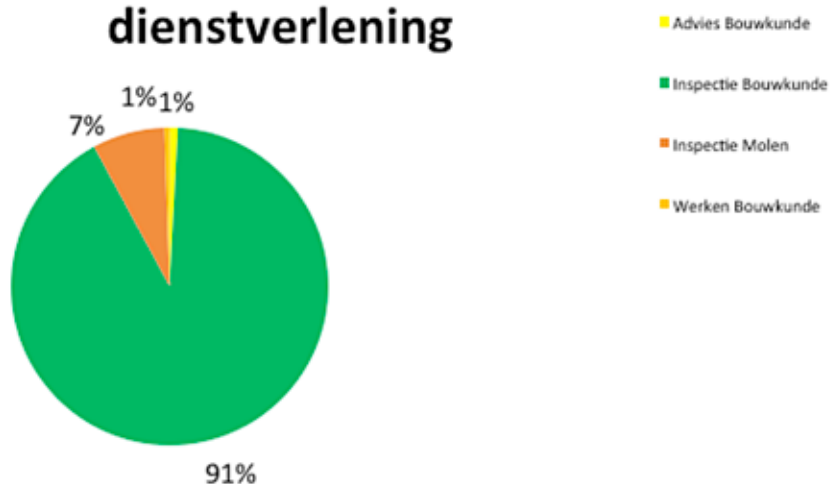

In de grafiek is de evolutie van het aantal inspecties per VTE afleesbaar opgedeeld in bouwkundige en interieurinspecties. We halen een gemiddelde van bijna 33 inspecties per bouwkundige wachter ten opzichte van 27,5 in 2013. Ondanks de groei in 2014 is het niveau van 2011 nog steeds niet behaald (45,5). In de beste jaren haalde Monumenten-

wacht West-Vlaanderen meer dan 200 inspecties of een gemiddelde van 40 tot 45 inspecties per bouwkundige wachter. In 2014 hadden we ook nog te kampen met een aantal externe factoren zoals de reorganisatie en de transitie van Monumentenwacht en voor interieur de moeizame implementatie van Maksin. Ook heeft de interieurwachter (op vraag van het provinciebestuur) uitzonderlijk meer moleninspecties gedaan in 2014 dan de jaren ervoor. Het aantal interieurinspecties is van een heel andere orde omdat zowel inspectie en zeker rapportage veel meer tijd in beslag neemt dan voor bouwkunde. Een gemiddelde van 12 interieurinspecties per jaar is een haalbare ambitie. Er dient evenwel bij vermeld dat West-Vlaanderen slechts over 1 interieurwachter beschikt (in tegenstelling tot de 4 andere provincies) en dat hij bovendien ook nog inspecties van molens voor zijn rekening neemt.

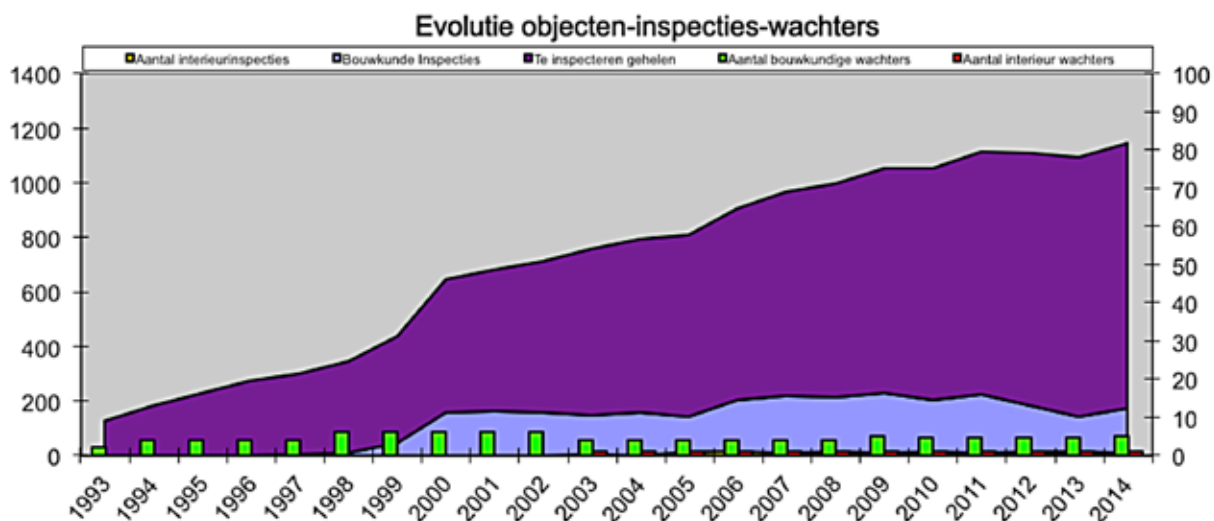
In 2015 zal de ontwikkeling en het uitgebreid testen van de nieuwe rapportagesoftware Maksbo ook nog een weerslag hebben op de inspectiecapaciteit zodat de verwachtingen voor 2015 niet te hoog mogen liggen. Het is de ambitie om minstens het niveau van 2014 aan te houden en een groeiscenario verder te zetten vanaf 2016 (op voorwaarde dat Maksbo en Maksin de verwachtingen inlossen).

Gefactureerde uren per type dienstverlening

Uit deze grafiek blijkt dat het grootste aandeel diensten hetzij 91% uit inspecties (164) bestaat, daarnaast is er nog 7% moleninspecties (9), 1% adviezen bouwkunde (6) en 1% kleine werkzaamheden (3). Dit brengt het totaal aantal dienstverleningen in 2014 op 181. (De percentages zijn evenwel berekend op basis van het aantal gefactureerde uren.)

Als we de vergelijking maken met andere provincies in het jaarverslag van de koepel blijkt dat West-Vlaanderen niettemin op het gemiddelde blijft 32,80 inspecties per wachter terwijl Limburg en Vlaams-Brabant daar onder blijven. Oost-Vlaanderen en Antwerpen scoren beter, niet toevallig ook de grootste teams.

Een interessante grafiek is ook de evolutie van het aantal objecten in vergelijking met het aantal uitgevoerde inspecties ten opzichte van het aantal VTE. Daaruit blijkt duidelijk dat het aantal objecten systematisch blijft groeien ten opzichte van een stagnatie in aantal inspecties en VTE. Dit is een algemene trend in alle provincies. Monumentenwacht zit blijkbaar aan zijn limieten.

4.3 inspectievoertuigen en materialen

Het spreekt voor zich dat één van de grote troeven van Monumentenwacht de mobiliteit en flexibiliteit is waarbij de wachters snel overal in de provincie ter plaatse kunnen zijn om inspecties te kunnen uitvoeren of plaatsbezoeken uit te voeren op vraag van de abonnees. Daartoe is een goed uitgebouwd wagenpark nodig.

Monumentenwacht West-Vlaanderen beschikt over 3 dienstvoertuigen die initieel aangekocht zijn door de koepel. Bij de oprichting van Monumentenwacht is dit een jarenlange werkwijze geweest waarbij de koepel het budget beheerde voor de aankoop van dienstwagens en dit verdeelde over de provinciale verenigingen. Deze stonden dan zelf in voor alle andere lopende kosten (brandstof, onderhoud, verzekering, keuring ...). West-Vlaanderen kon er nog een laatste keer gebruik van maken in 2012 waarbij een dienstwagen op LPG aangekocht werd.

- Het huidige wagenpark bestaat uit volgende dienstvoertuigen:
- een camionette Ford Transit 2T bouwjaar 2002 met nummerplaat GIQ799
- een camionette Ford Transit 2 T bouwjaar 2011 met nummerplaat 1AFI684
- Peugeot Partner bouwjaar 2003 met nummerplaat LWC465

De twee eerste voertuigen worden meestal door de bouwkundige wachters gebruikt, de laatste is specifiek voor de interieurwachter ingericht. Er zijn tankkaarten van Total en Shell ter beschikking van de wachters in elk dienstvoertuig.

Alle voertuigen zijn volledig ingericht met de nodige infrastructuur en het materiaal om kwalitatieve inspecties te kunnen uitvoeren waaronder uiteraard een set aan ladders. Ook is er batterij om een laptop te kunnen op aansluiten. De twee camionetten beschikken over een ladderlift waarbij de ladders op een gebruiksvriendelijke manier op- en afgeladen kunnen worden. Vanaf 2014 is de situatie veranderd inzake dienstvoertuigen: ingevolge de nieuwe afsprakennota staat Monumentenwacht Vlaanderen vzw niet meer in voor de aankoop ervan en is dit de volle verantwoordelijkheid geworden van de provinciale monumentenwachters. De koepel heeft de nog rijdende wagens afgeboekt in zijn boekhouding en de gecombineerde verzekeringspolis is opgeheven. Gezien de ouderdom van onze eerste wagen is een investeringsbudget voorzien in het meerjarenplan voor de aankoop in de loop van 2016.

4.4 rapportage

Er worden geen aparte statistieken opgemaakt voor de rapporten omdat er in principe van elke dienstverlening een rapport moet zijn. Er zit wel een groot verschil in de tijdsbesteding: de rapportage belooft meer dan het dubbel (soms driedubbele) van de inspectietijd. Op één dag inspectie volgen al snel drie dagen rapportage, administratie en nazorg zodat één inspectie met rapport per week per wachter een klassiek gemiddelde is. De rapportagetijd wordt evenwel niet exact gemeten zodat daar geen cijfers kunnen over gegeven worden.

De rapportagetijd hangt trouwens heel sterk af van het soort gebouw en de toestand van dat gebouw. Een woonhuis in goede staat zal beduidend sneller gerapporteerd zijn dan een complexe kerk met lange bouwgeschiedenis waarvan bepaalde onderdelen in slechte staat zijn. Daarom is het moeilijk en zelfs misleidend om hier aantallen en gemiddelden op te plakken.

Tenslotte is de software, het fotobeheer en de databank een fundamenteel instrument voor een efficiënte rapportage. Daar is de koepel de laatste jaren sterk mee bezig omdat de werkwijze in Word-documenten verouderd is en men wil overschakelen naar een databanksysteem in acces. Voor interieur is er een nieuw systeem ontwikkeld (Maksin) dat echter nog niet op punt staat. Voor bouwkunde is de ontwikkeling van Maksbo pas gestart einde 2014 zodat in 2015 de verdere afwikkeling en het voluit testen door de gebruikers zal kunnen gebeuren met definitieve toepassing vanaf 2016. Zie verder ook punt 8.4.

5

Balans en resultatenrekening

5.1 uitgaven- en inkomstenstructuur

Gezien de transitie van VZW naar APB is de jaarrekening van Monumentenwacht atypisch ten opzichte van vorige jaren en in vele opzichten dan ook niet te vergelijken. Belangrijke aspecten bij de interpretatie van de cijfers die volgen is dat alle lopende werkingskosten verder gedragen werden door de VZW en dat de personeelskosten gedragen werden door het provinciebestuur (o.a. met het saldo aan de werkingstoelage die niet meer uitgekeerd werd aan de VZW). Op die manier konden de financiële verrichtingen van de VZW afgesloten worden op 31 december 2014 op het einde van een boekjaar en dat van het APB starten bij het begin van een nieuw boekjaar op 1 januari 2015. De hieronder volgende documenten staan dan ook volledig op de VZW. Dit wordt samengevat in een resultatenrekening en een balans die opgemaakt zijn voor de vereffening van de VZW en voorgelegd aan de Algemene Vergadering van 22 april 2015. Op die manier kon dit verwerkt worden in het jaarverslag

De uitgaven- en inkomstenstructuur van Monumentenwacht is vrij eenvoudig en duidelijk leesbaar. Inzake uitgaven gaat het in hoofdzaak over personeelskosten (tussen 80 en 90%

van de totaalkost) en gewone werkingskosten zoals kantoor materiaal, telefoonkosten, portkosten, briefpapier en enveloppes, klimmateriaal, beroepskledij, brandstoffen, opleidingen, onderhoud van dienstvoertuigen, kledij, promotiekosten, zitpenningen enz...

Inkomsten bestaan voor het grootste deel uit subsidies vooral van het provinciebestuur die in 2014 normaliter 308.880 euro bedroeg maar waarvan slechts een eerste schijf van 200.000 euro uitbetaald is omdat de provincie tijdelijk de loonkost overgenomen heeft tot eind 2014. Vanaf 2014 vervalt de Vlaamse subsidie (tussen 80.000 en 90.000 euro). Nog een laatste keer hebben we VIA- en VIVO-middelen van Vlaanderen ontvangen (opleidingsondersteuning). Daarnaast heeft Monumentenwacht West-Vlaanderen eigen inkomsten uit lidgelden en inspecties die tot nu toe gemiddeld 12% belopen. Voor 2014 ligt dit artificieel hoger.

Investerings zijn altijd zeer beperkt geweest tot bureautica: computers, laptops, kopie-machine, printers, ... en de daaraan verbonden softwarekosten. Er zijn in 2014 geen bijzondere investeringen te noteren, enkele zijn wel ingepland in het meerjarenplan 2015-2019. Om de 2 jaar (2016 en 2018) is er 6.200 euro voorzien voor hardware en software en éénmaal een investering in een nieuwe bedrijfswagen (2016).

Het financieel overzicht wordt hierna toegelicht aan de hand van de resultatenrekening en de fiscale balans 2014.

5.2 resultatenrekening VZW 2014

Toelichting bij de diverse rubrieken van de resultatenrekening:

UITGAVEN

Diensten en diverse goederen

Hierin worden de kosten opgenomen die inherent zijn aan de exploitatie, bv: elektriciteit, gas, water, prestaties van derden (m.b.t. onderhoud gebouwen, machines, studies, boekhouding, controle, expertise, opleiding), aankopen van verbruiksgoederen (document, administratief materiaal, reclame,..).... In 2014 bedroeg dit 45.309,03 euro of **13,39%** van alle kosten

Bezoldigingen, RSZ en pensioenen

Hierin worden alle kosten opgenomen met betrekking tot het personeel (lonen, vakantiegeld, eindejaarspremie, sociale lasten werkgever en werknemer, maaltijdcheques, verplichte verzekeringen...). Merk op dat de loonkost in deze resultatenrekening slechts de eerste 6 maanden behelst; de laatste zes maanden werd de loonkost immers gedragen door het Provinciebestuur als compensatie voor een lagere subsidie. In 2014 bedroeg deze 279.339,61 euro of **82,57%** van alle kosten.

DEBET			CREDIT		
61	DIENSTEN EN DIVERSE GOEDEREN	Saldo	70	OMZET	Saldo
61023	Kantoorbenodigdheden	3.152,97	700	Abonneegelden	21.363,87
61024	Aankoop klein materiaal	5.429,38	701	Inspectievergoedingen	27.807,43
61025	Aankoop beroepskledij	5.133,73			49.171,30
61030	Klimstages	2.158,05	71	WIJZIGING IN VOORRAAD EN BESTELLI	Saldo
61031	Reinigen beroepskledij	721,46	711	Voorraadwijziging grondstoffen	23,99
61032	Lidgelden	432,00			23,99
61033	Tijdschriften, boeken, documentatie & abommet	847,59	74	ANDERE BEDRIJFSOPBRENGSTEN	Saldo
61034	Databank, software, internet	213,27	7400	Subsidies Provincie West-Vlaanderen	200.000,00
61035	Studiedagen, opleidingen	1.060,13	7403	Subsidies Andere	4.382,48
61036	Erelonen	997,70	749	Diverse bedrijfsopbrengsten	579,03
61037	Auteursrechten	9,48			204.961,51
61043	Onderhoud en herstellingen Algemeen	618,39	75	FINANCIELE OPBRENGSTEN	Saldo
61044	Onderhoud en herstellingen GIQ799	1.432,52	7510	Bankintresten	942,49
61045	Onderhoud en herstellingen LWC465	1.262,39			942,49
61046	Onderhoud en herstellingen IAF1684	321,57	76	UITZONDERLIJKE OPBRENGSTEN	Saldo
6105	Verzekeringen (niet voor personeel)	5.413,64	769	Andere uitzonderlijke opbrengsten	2.242,52
61060	Benzine	333,85			2.242,52
61061	Diesel	2.060,79	79	RESULTAATVERWERKING	Saldo
61062	Andere verplaatsingskosten	1.864,89	793	Over te dragen verlies	80.967,76
61063	LPG	988,80			80.967,76
6107	Telefoon, telegram, telex en post	3.363,76			
6109	Representatie en verplicht verteer	1.436,47			
6130	Coördinatievergoeding Secretaris	743,70			
6131	Beheerskosten sociaal secretariaat	1.317,37			
6132	Verplaatsingsvergoeding derden	1.180,57			
6133	Zitpenningen raadsleden	2.814,56			
		45.309,03			
62	BEZOLDIGINGEN, RSZ en PENSIOENEN	Saldo			
6202	Bedienden	139.558,44			
6203	Vakantiegeld Bedienden	49.054,75			
6204	Eindejaarspremies	11.629,87			
621	Werkgeversbijdragen sociale verzek.	53.787,89			
622	Werkgeverspremie pensioenverzek.	17.749,25			
6230	Interbedrijfs geneeskundige dienst	1.237,78			
6231	Reiskosten luis/werk	2.411,19			
6232	Andere personeelskosten	60,00			
625	Wetsverzekering	2.868,84			
626	Collectieve verzekering verzorging	526,35			
627	Verz. beheerders aansprakelijkheid	455,25			
		279.339,61			
63	AFSCHRIJVINGEN WAARDEVERMINDEF	Saldo			
6302	Afschr. op materiële vaste activa	7.236,37			
		7.236,37			
64	ANDERE BEDRIJFSKOSTEN	Saldo			
6400	Verkeersbelasting	687,75			
642	Minwaarde realis. handelsvordering	5.130,58			
644	Roerende voorheffing	188,66			
645	Diverse boeten	150,00			
648	Diverse bedrijfskosten	145,38			
		6.302,37			
65	FINANCIELE KOSTEN	Saldo			
658	Nadelige afrondingen	0,01			
659	Diverse financiële kosten	122,18			
		122,19			
TOTAAL DEBET		338.309,57	TOTAAL CREDIT		338.309,57

Afschrijvingen – waardeverminderingen

Sommige materiële vaste activa zijn onderhevig aan technische slijtage (door het gebruik ervan) en economische slijtage (door bv. veroudering). Het gebruik smeert zich doorgaans uit over enkele boekjaren. Om te vermijden dat de kosten van de verwerving enkel zouden wegen op het resultaat van het boekjaar waarin ze verworven zijn, worden deze kosten gespreid over de geschatte levensduur via de afschrijvingen. De afschrijvingen worden gespreid over de verwachte levensduur van het actief (bv. auto's 5 jaar). In 2014 boekten we 7.236,37 euro af voor diverse investeringen of **2,14%** van alle kosten

Andere bedrijfskosten

Naast de roerende voorheffing en de doorstorting van de verkeersbelasting naar de koepeel is de grootste kost hier voorbehouden voor de oninbaar-verklaring van tal van onbetaalde inspectiefacturen van 2005 tot 2012. De geboekte kosten ter waarde van 6.302,37 vertegenwoordigen **1,86%** van alle kosten. De financiële kosten voor het houden van een zicht- en spaarrekening t.w.v. 122,19 vertegenwoordigen **0,04%** van alle kosten.

INKOMSTEN

Omzet

Omzet is een bedrijfseconomische term die duidt op het totaalbedrag van verkopen van een bedrijf (organisatie, rechtspersoon) in een bepaalde periode. Voor Monumentenwacht is dit enkel de som van de lidgelden en inspectievergoedingen. In 2014 ontvingen we hiervoor 49.171,30 euro of **19,10%** van alle inkomsten. Dit is evenwel een misleidend percentage gezien bepaalde inkomsten in 2014 niet verworven waren zoals de Vlaamse subsidie (zie verder).

Wijzigingen in voorraad en bestellingen

Het verschil met wat er in stock (leien, leihaken, lijm,...) is bij het begin en eind van het boekjaar vertegenwoordigt een zekere waarde; deze waarde kan hoger of lager liggen dan de oorspronkelijke. Eind 2014 hadden we iets meer in stock dan bij het begin: de meerwaarde bedroeg 23,99 euro of **0,01%** van alle inkomsten

Andere bedrijfsopbrengsten (subsidies/dotatie)

De grootste opbrengst blijft hier de provinciale subsidie (200.000 euro) en de VIA-middelen van Vlaanderen (4.340,48 euro). Samen met de verkoop van afgeschreven pc's komt het totaal van deze opbrengsten op 204.961,51 euro en vertegenwoordigt **79,65%** van alle inkomsten. Voor een uitgebreidere toelichting van de subsidies verwijzen we door naar punt 9.3 van dit verslag.

Financiële opbrengsten

Hierop komen de interesten terecht van zicht- en spaarrekeningen. We eindigden in 2014 op 942,49 euro of **0,37%** van alle inkomsten.

Uitzonderlijke opbrengsten

De grootste opbrengst hierop is een technische correctieboekings voor de borg van de duivenafvangkooien. De opbrengst hiervan bedroeg 2.242,52 euro of **0,87%** van alle inkomsten.

Resultaatverwerking

De jaarrekening 2014 van de vzw geeft volgende resultaten: Kosten: 338.309,57 euro - Opbrengsten: 257.341,81 euro - Resultaat: verlies van 80.967,76euro, hoofdzakelijk te verklaren door het wegvallen van de Vlaamse subsidie in 2014.

5.3 fiscale balans VZW 2014

Toelichting bij de rubrieken van de fiscale balans:

ACTIEF

Oprichtingskosten, activa,...

Hier kunnen we de evolutie volgen van onze investeringsgoederen: de aanschafwaarde

MONUMENTENWACHT VZW			Boekjaar : 2014		Tijd : 11:30:56	
ACTIEF			PASSIEF			
2	OPRICHTINGSKOST., AKTIVA, VORDERE	Saldo	1	VERMOGEN, VOORZIENINGEN, SCHUL	Saldo	
211	Software, concessie, octrooi, licentie, know-how	312,91	100	Geplaatst kapitaal	98.824,76	
2119	Geboekte waardeverminderingen (-)	-125,16	140	Overgedragen winst	174.457,75	
2300	Installaties, machines, uitrusting	10.715,09	141	Overgedragen verlies (-)	-234.954,33	
2309	Geboekte waardeverminderingen (-)	-9.028,58	160	Voorzieningen pensioen en dergel.	146.266,75	
2400	Kantoormeubilair	5.178,22				
24009	Geboekte waardeverminderingen (-)	-1.138,89				184.594,93
2401	Kantoomachines	525,96				
24019	Geboekte waardeverminderingen (-)	-525,96				
2402	Kantoor-Hardware/software	18.036,55				
24029	Geboekte waardeverminderingen (-)	-16.474,13	4	VORDERINGEN EN SCHULDEN OP MAX	Saldo	
2403	Didactisch materiaal	1.808,17	485	Betalingen via Isabel	2.144,02	
24039	Geboekte waardeverminderingen (-)	-1.365,97				
2410	Rollend materieel	30.038,25				2.144,02
2419	Geboekte waardeverminderingen (-)	-27.508,82				
		10.447,64				
3	VOORRADEN EN BESTELLINGEN	Saldo				
300	Aanschafwaarde	825,81				
		825,81				
4	VORDERINGEN EN SCHULDEN OP MAX	Saldo				
4000	Klanten firmaanuit	1.825,43				
416	Diverse vorderingen	477,02				
		2.302,45				
5	GELDBELEGGINGEN EN LIQUIDE MIDDE	Saldo				
530	Op meer dan 1 jaar	40.229,80				
550	Standaard banken	132.931,81				
570	Standaard kassen	1,44				
		173.163,05				
TOTAAL ACTIEF		186.738,95	TOTAAL PASSIEF		186.738,95	

en de diverse afschrijvingen (geboekte waardeverminderingen) over de voorbije jaren. In totaal hebben we nu nog 10.447,64 euro af te schrijven. Dit vertegenwoordigt **5,59%** van al onze activa

Vorraden en bestellingen

Het bedrag dat onze voorraad (leistenen, leihaken, teerband,....)op dit ogenblik vertegenwoordigt: 825, 81 euro of **0,44%** van al onze activa.

Vorderingen en schulden op max 1 jaar

Op 31 december 2014 hadden we nog voor 2.302,02 euro openstaande facturen en creditnota's van onze klanten. Deze facturen hadden betrekking op het boekjaar 2014 en werden uiteindelijk begin 2015 vereffend. Ze zijn goed voor **1,24%** van al onze activa.

Geldbeleggingen en liquide middelen

Het eindtotaal aan thesauriemiddelen (zicht- en spaarrekeningen en kasgeld) bedroeg 173.163,95 euro of **92,73%** van de activa.

PASSIEF

Vermogen, voorzieningen en schulden

Naast het beginkapitaal worden hier de gecumuleerde resultaten van de voorbije jaren opgenomen (zowel winst als verlies). In de loop der jaren werd een deel van deze reserve als "sociaal passief" aangelegd t.w.v. 146.266,75 euro (dit zou in principe de loonkost voor 6 maanden moeten dekken). Het "eigen vermogen" komt dan voor 2014 neer op 38.328,18 euro

Vorderingen en schulden op max. 1 jaar

Op 31 december 2014 waren er nog voor 2.144,02 euro aan "te betalen facturen" aan onze leveranciers. Deze facturen hadden betrekking op het boekjaar 2014 maar werden pas begin januari 2015 vereffend. (Ondertussen zijn er op datum van mei 2015 geen openstaande facturen meer voor de VZW.)

5.4 BTW

Aangezien Monumentenwacht gemengd BTW-plichtig is dienen ook daar een aantal formaliteiten vervuld te worden. In eerste instantie is een ondernemingsnummer aangevraagd voor het APB via de RSZPPO. Dit nummer bij de kruispuntbank verschaftte het BTW-nummer BE.553.692.529 en opende de deuren voor heel wat andere formaliteiten. Bij de BTW werd een dossier geopend voor het APB en het BTW-nummer van de VZW werd afgesloten januari 2015. De BTW-aangiften van de VZW voor het vierde kwartaal was de laatste formaliteit waarna het APB overnam met een BTW-aangifte voor het eerste kwartaal van 2015. Ook het verhoudingsgetal werd bij de BTW bevestigd op 12% voor het APB (percentage verrekenbaarheid btw).

6

Personeel

6.1 personeelsbestand

Monumentenwacht West-Vlaanderen werkt al sinds jaar en dag met een personeelsbestand van **zes voltijdse wachters**. Ooit gestart in 1992 met twee wachters (Freddy Deweer en Jean-Pierre Inghelbrecht), vrij snel aangevuld met nog een team van twee in oktober 1994 (Patrick Declercq en Peter Desmet) om vanaf september 1998 reeds het huidige aantal van 6 bouwkundige wachters bereikt te hebben met een laatste aanwerving (Brecht Lagae en Alex Hoornaert). Om veiligheidsredenen wordt steeds in teams van 2 mensen aangeworven. Eén van de wachters Brecht Lagae, heeft zich omgeschoold tot interieurwachter, actief in die hoedanigheid vanaf juli 2003. Twee wachters (Brecht Lagae en Alex Hoornaert) hebben zich ook bijgeschoold tot molenwachter, hetgeen specifieke kennis, vaardigheden en expertise vereist. De enige wijziging sindsdien is een wissel door de pensionering van één wachter uit het eerste team in juni 2012 (Freddy Deweer) waarna we de eerste vrouwelijke wachter konden verwelkomen (Tracy Maenhout). Momenteel bestaat het team dus uit 5 bouwkundige wachters (4 mannen 1 vrouw) en 1 interieurwachter, in alfabetische volgorde met geboortjaar: Patrick Declercq (°1964), Peter Desmet (°1964), Jean-Pierre Inghelbrecht (°1954), Alex Hoornaert (°1964), Brecht Lagae

PREUS
LIK
FJIRTIG

(°1963) en Tracy Maenhout (°1973). De leeftijdscurve is aan de hoge kant onder meer door de vrij hoge anciënniteit van de meesten maar dat stelt tot nu toe geen problemen bij de uitvoering van de inspecties en rapportages.

Daarnaast zijn twee personen halftijds gedetacheerd door het provinciebestuur om Monumenten-wacht aan te sturen, te coördineren en administratief te ondersteunen. Reinoud Van Acker is werkzaam bij de dienst cultuur en volgde al Monumentenwacht op sinds 2009 als afdelingshoofd van de cel erfgoed. Hij heeft de opdracht aanvaard om vanaf begin 2014 de coördinatie van Monumentenwacht West-Vlaanderen op te nemen en vooral de transitie van VZW naar APB in goede banen te leiden. Hij combineerde dit met een halftijdse opdracht bij de dienst cultuur (regionaal depotbeleid). Hij is dan ook aangesteld door de Raad van Bestuur als gedelegeerd bestuurder van het APB in de installatievergadering van 26 februari 2014 (zie punt 2.3).

Daarna is ook de heer Stefaan Carlier aangesteld om de administratief-financiële ondersteuning van Monumentenwacht West-Vlaanderen halftijds op zich te nemen, gecombineerd met een halftijdse opdracht bij de dienst Welzijn. Hij is door de Raad van Bestuur op 23 april 2014 aanvaard als waarnemer en verslagnemer van de bestuursvergaderingen. Beiden vervangen ze de secretaris-coördinator Edwin Dumarey, gedetacheerd sinds januari 1995 naar Monumentenwacht als voltijds administratief coördinator. Hij heeft deze functie bijna 20 jaar lang uitgeoefend tot juni 2014 waarna hij in de Raden van Bestuur van de VZW en van het APB op 18 juni afscheid kon nemen met de nodige dankbetuigingen en geschenken voor zovele jaren trouwe dienst. Edwin oefende zowel de functie van coördinator (aansturend) als van secretaris uit (administratief) daarin bijgestaan door de financiële dienst en dienst cultuur van de provincie.

Een jarenlang knelpunt bij Monumentenwacht West-Vlaanderen is de zeer krappe personeels-bezetting. Hoewel het abonneebestand quasi verdubbeld is sinds 1998 (laatste 2 aanwervingen), is het personeelsbestand ongewijzigd gebleven. Dit doet zich de laatste vijf jaren steeds sterker voelen omdat de tijd voor herhaalinspecties steeds langer begint te duren tot soms meer dan 5 jaar (normaalgezien is 3 jaar vooropgezet). Er wordt immers steeds voorrang gegeven aan nieuwe abonnees en een eerste inspectie, maar daarna wordt het moeilijk om de gebouwen periodiek verder op te volgen. Bij de interieurwachter is de situatie nog prangender omdat hij er alleen voor staat en de vraag naar interieurinspecties niet kan volgen. Hier zijn herhaalinspecties al helemaal nauwelijks haalbaar. Dat deze situatie acuut geworden is, blijkt duidelijk uit de vergelijking met andere provincies: terwijl West-Vlaanderen rond 2000 nog volop evenwaardig mee volgde, zijn wij anno 2014 het kleinste team geworden zelfs na Limburg dat een personeelslid meer telt. Andere provincies tellen vlot 12 tot 13 medewerkers (inclusief administratief en leidinggevend).

Idealiter zou er nog één voltijdse interieurwachter en één voltijdse bouwkundige wachter moeten bijkomen om de dienstverlening optimaal te kunnen houden en zowel het aantal nieuwe abonnees als de herhaalinspecties op een kwalitatieve manier te kunnen uitvoeren.

Extra personeel was voor de VZW enkel mogelijk als de dotatie van de provincie mee zou stijgen maar dat was en is blijkbaar niet haalbaar bij deputatie en provincieraad mede omdat de provincie de laatste jaren zelf met inkrimpscenario's geconfronteerd wordt. Ook bij de omschakeling naar een APB blijft dit een moeilijk verteerbaar punt temeer daar er een grote mate van autonomie en ook meer eigen inkomsten verwacht wordt door het provinciebestuur. Extra dotatie voor bijkomend personeel zit er de komende jaren niet in. De ambitie is wel om het abonneebestand nog te verhogen maar dan moeten we dit wel aankunnen met het huidige team; bovendien brengt dit nauwelijks veel extra inkomsten binnen gezien het lage lidgeld van 40 euro per jaar. Een toename van het aantal inspecties (momenteel gemiddeld 200 op een jaar of gemiddeld 40 per bouwkundige wachter) is op korte termijn moeilijk haalbaar enerzijds door de huidige werkdruk en anderzijds door de invoering van Maksbo (zie verder) dat veel inwerktijd zal vergen in 2015 en 2016. Een aanpassing van de tarieven (zie verder) zou ook kansen bieden maar ook hier kan dit hooguit 10 tot 20% meer inkomsten genereren wat zeker niet volstaat voor een extra wachter. Bijkomende subsidies zullen steeds nodig blijven om personeelskosten te kunnen dekken. Bovendien is de aanleerperiode van een nieuwe wachter zeer lang tot een volledig jaar zodat de investering in nieuw personeel lang duurt vooraleer die kan beginnen renderen. Logisch want monumentenwacht is een zeer bijzondere expertise die zich langzaam opbouwt. Het blijft dus een vicieuze cirkel.

6.2 contractwijziging

Aangezien het personeelsbestand overgenomen wordt door het autonoom provinciebedrijf en het statuut en dus de juridische werkgever wijzigt, kregen de wachters nieuwe contracten aangeboden. Er werd naar gestreefd om de arbeids- en loonvoorwaarden zoveel mogelijk te continueren met behoud van rechten. Met de omschakeling naar een APB worden ook andere loonbarema's toegepast, namelijk loonbarema's die afgeleid zijn van de provinciale overheid wat verschillen meebracht met die van het paritair comité 329 waar de VZW onder viel. Het was een complexe oefening, uitgevoerd door de personeelsdienst van de provincie, om vergelijkbare loonschalen te vinden die zoveel mogelijk die van de VZW benaderen en dat in een logische schaal en graad. Uiteindelijk zijn de wachters ingeschaald in een B4-B5-niveau met een relevante anciënniteit wat overeenkomt met hun deskundigheid, verantwoordelijkheid en takenpakket. Elke wachter heeft een loonprognose ontvangen voor de volgende 10 jaar en een vergelijking met de simulatie wat dezelfde periode zou gegeven hebben bij de VZW. Daarbij werd de garantie gegeven dat de totale loonmassa voor die periode niet lager mocht liggen dan die van de VZW-prognose. Het resultaat is dat de nettolonen nauwelijks verschillen van die van de VZW en dat er maaltijdcheques bijgekomen zijn.

Er zijn nieuwe contracten onbepaalde duur opgemaakt voor de 6 monumentenwachters met het APB als werkgever met ingang vanaf 1 juli 2014 waarin de noodzakelijkste bepalingen opgenomen zijn zoals functie, arbeidsduur, garantie van continuïteit, anciënniteit, loonschaal en behoud van rechten, evenals aanvaarding van de arbeidsvoorwaarden uit

de rechtspositieregeling en het arbeidsreglement. In bepaalde gevallen zijn er specifieke overgangsbepalingen opgenomen.

Tegelijkertijd moesten de contracten bij de VZW ook stopgezet worden per 30 juni 2014 wat kon gebeuren zonder opzegtermijn of opzegvergoeding omdat beide contracten naadloos zonder onderbreking in elkaar overliepen. Er is geopteerd voor een beëindiging van de arbeidsovereenkomst per 30/6/14 met wederzijdse toestemming.

Alle monumentenwachters hebben op 30 juni 2014 hun nieuw contract bij het APB vanaf 1/7/14 en de beëindiging van hun overeenkomst bij de VZW per 30/6/14 ondertekend, uiteraard mede-ondertekend door de voorzitter en gedelegeerd bestuurder van het APB en door de voorzitter en coördinator van de VZW, zodat de continuïteit voor beide partijen gewaarborgd bleef.

6.3 arbeidsreglement en dienstafspraken

De rechtspositieregeling vormt het globale juridisch kader inzake relatie werkgever en werknemer (formatie, aanwerving, evaluatiecyclus, functionele loopbaan, anciënniteit, loon, vorming, vakantieregeling, rechten en plichten, uitbetaling salaris, toelagen & vergoedingen, ziektecontrole, onregelmatige prestaties, reiskosten, sociale voordelen, afwezigheden, omstandigheidsverlof ...). De meer concrete arbeidsvoorwaarden zijn dan weer opgenomen in het arbeidsreglement (arbeidsduur en werkroosters, vakantieregeling, verloven, procedure bij ziekte, zwangerschap en ongeval, strafbare tekortkomingen, welzijn op het werk, veiligheid en preventie op het werk, einde van de tewerkstelling, maaltijdcheques, alcohol- en drugbeleid, contactgegevens sociale organisaties...). Daar is recentelijk nog bijgekomen: psychosociale risico's op het werk.

Beide documenten zijn volledig overlopen met de 6 monumentenwachters op teamvergaderingen in de loop van mei en juni, dus nog voor de ondertekening van de nieuwe contracten. Op die manier wisten de wachters wat zij tegelijk mee voor akkoord ondertekenden. Daar kwam trouwens weinig feedback op.

Ondertussen werden deze documenten ook op het vakbondsoverleg besproken (zie verder punt 6.4). Na het overlopen met de wachters en na bespreking op het vakbondsoverleg zijn beide documenten dus goedgekeurd in de provincieraad van 26 juni 2014 (zie punt 1.4).

Aanvullend aan het arbeidsreglement is ook nog een document 'interne dienstafspraken' opgemaakt dat binnen het team zeer concrete afspraken vastlegt van dagdagelijkse geplogenheden zoals: tijdsregistratie – werkplanning – aanvraag vakantie en onbetaald verlof – ziektemelding – melding arbeidsongeval en vervolg procedure – ongeval met dienstwagen – gebruik van dienstwagen – overuren – reiskosten eigen aan werkgever – vormingsaanvragen – melding van geweld, pesterijen, OSG, burn-out – verwerking

nieuwe abonnees- briefwisseling en te ondertekenen stukken – kleine aankopen en aanvragen bestellijst - aanvragen inspectie ...

Elke wachter heeft bij de contractuele overname op 30 juni 2014 een volledig 'pakket' ontvangen met daarin:

- het nieuwe contract bij het autonoom provinciebedrijf per 1 juli 2014 origineel ondertekend door beide partijen (werkgever-werknemer) met als bijlage de loonprognose voor de jaren 2014-2024 zoals opgemaakt door de personeelsdienst van de provincie
- de beëindiging van de overeenkomst met de VZW met wederzijdse toestemming per 30 juni 2014, origineel ondertekend door beide partijen (werkgever-werknemer)
- de loonbrief van de maand juni 2014, de berekening van het vakantiegeld uit dienst en het attest van tewerkstelling bij de VZW (opgemaakt door Securex)
- de rechtspositieregeling zoals goedgekeurd in de provincieraad van 26/6/2014 en met protocol van akkoord van de drie vakorganisaties
- het arbeidsreglement zoals goedgekeurd in de provincieraad van 26/6/2014 en met protocol van akkoord van de drie vakorganisaties
- de intern doorgesproken nota 'interne dienstafspraken'
- het formulier 'aanvraag fietsvergoeding'

Het ondertekenen van een nieuw contract betekende onmiddellijk ook het aanvaarden van deze arbeidsvoorwaarden wat ook gebeurde voor de 6 wachters. Daarmee kon het autonoom provinciebedrijf Monumentenwacht West-Vlaanderen probleemloos gecontinueerd en de dienstverlening aan de abonnees gegarandeerd worden.

6.4 vakbondsoverleg

Met dergelijke ingrijpende statutaire wijziging spreekt het voor zich dat de vakorganisaties betrokken worden. Het is ook zo voorzien in het provinciedecreet (onderdeel APB). Er moest dus een hoger overlegcomité geïnstalleerd worden mede om de oprichting van het APB sociaal-rechtelijk te begeleiden. Dit is een andere situatie dan voorheen bij de VZW waar het vakbondsoverleg op interprovinciaal niveau gebeurde binnen de koepelvereniging Monumentenwacht Vlaanderen vzw. Dit verviel vanaf 1 januari 2014 met de statutaire wijziging van de koepel en de 5 provinciale verenigingen. Als APB moest Monumentenwacht West-Vlaanderen individueel vakbondsoverleg organiseren (in de andere provincies gebeurt dat binnen de provinciale overlegstructuren aangezien MoWa daar ingekanteld is).

Aan de drie vakorganisaties is de vraag gesteld naar vertegenwoordiging in dit BOC/HOC voor Monumentenwacht West-Vlaanderen APB, waarbij vertrokken is van de samenstelling bij het provinciebestuur zelf. De vakorganisaties stemden daarmee in zodat de samenstelling van het BOC/HOC er als volgt uit ziet:

- _ namens het ACV-openbare diensten: Johan Beernaert, Lieven Vergauwen
- _ namens het ACOD: Gratiëne Alderweireldt en Christophe Copejans-Trips
- _ namens het VSOA: Ingrid Daveloose en Geert Dyserinck
- _ namens de werkgever: Myriam Vanlerberghe en Reinoud Van Acker
- _ technici vanuit personeelsdienst provinciebestuur: Hilde Vandromme, Karolien De-meyer en Jan Denolf

Het secretariaat werd waargenomen door Reinoud Van Acker, gedelegeerd bestuurder van het APB (uitnodigingen, voorbereidende documenten en verslagen). In 2014 zijn er drie overlegvergaderingen doorgegaan: 27 mei, 17 juni en 19 december.

- _ vakbondsoverleg van 27 mei 2014 (voltallige aanwezigheid): kennismaking en situatieschets – overlopen van ontwerp van rechtspositieregeling met reeks opmerkingen – overlopen van ontwerp van arbeidsreglement met reeks opmerkingen – concrete afspraken voor het vervolg van de procedure
- _ vakbondsoverleg van 17 juni 2014: overlopen van de verwerking van de opmerkingen in de rechtspositieregeling en het arbeidsreglement naar een definitieve versie – voorlegging van protocol van akkoord voor beide documenten, die uiteindelijk ondertekend zijn door elke vakorganisatie op een extra bijeenkomst op 27 juni.
- _ vakbondsoverleg van 19 december 2014: ontwerp vormingsreglement – psychosociale risico's op het werk als bijlage arbeidsreglement – opstart evaluatiecyclus vanaf januari 2015 (informatief) – 2 brugdagen in 2015. Door een onvolledige aanwezigheid zijn de drie eerste agendapunten verdaagd naar een volgende vergadering op 16 januari 2015 waar deze punten dan wel voor akkoord ondertekend werden. De twee brugdagen aansluitend op een feestdag (15 mei en 20 juli) zijn in december goedgekeurd. Het vormingsreglement en de bijlage aan het arbeidsreglement zijn bekrachtigd mede dankzij

een aanvullende akkoordverklaring per post. Voor dit laatste kon dit nog voor de wettelijke vervaldatum van 28/02/2015. De evaluatiecyclus kon ook starten in januari 2015 aangezien het principe al voorzien en goedgekeurd was in de rechtspositieregeling.

6.5 sociaal secretariaat

Voor de loonberekeningen en uitvoering van alle sociale wetten bij de loonadministratie deed de VZW een beroep op het sociaal secretariaat Securex, naar analogie van de koepel Monumenten-wacht Vlaanderen vzw. Als autonoom provinciebedrijf moest Monumentenwacht West-Vlaanderen een keuze maken en heeft het geopteerd om vanaf 1 juli toch te veranderen van dienstverlener, meer bepaald ten gunste van CEVI uit Gent. De hoofdredenen daarvoor zijn dat CEVI met een software-systeem werkt dat compatibel is met dat van het APB (Mercurius van Cipa!) en dat CEVI veel meer vertrouwd is met loonadministratie voor openbare besturen dan Securex [zie ook punt 1.6]. Het contract met Securex werd schriftelijk beëindigd in onderlinge toestemming, aangezien de VZW ophield met te bestaan per 30 juni 2015 en het voorwerp van overeenkomst dus verviel. Securex heeft uiteraard wel nog de loonberekening juni verwerkt samen met de berekening van het vakantiegeld bij uitdiensttreding.

Na een prijsopgave met aanbod van dienstverlening is een “full-service overeenkomst” ondertekend met CEVI wat betekent dat zij alle aspecten van loonadministratie vervullen inclusief alle aangiften. CEVI levert maandelijks (of op vraag van het APB) digitale bestanden met de gegevens aan de werkgever, het APB, voor uitbetaling én geautomatiseerde inboeking van nettolonen, vergoedingen bedrijfsvoorheffing, RSZ, maaltijdcheques en andere loongerelateerde kosten. Uiteraard ontvangt het APB ook de sociale documenten zoals de maandelijks loonbrieven en de fiscale fiche en het jaaroverzicht.

Na een overleg met twee medewerkers van CEVI begin juli werd alle relevante informatie over de werkgever en de 6 werknemers in individuele fiches doorgegeven aan CEVI die dit invoerde in hun databank. Daarna heeft het APB de eerste prestatieopgave van de maand juli doorgegeven en was het spannend de eerste loonberekening afwachten. Dit was immers de ultieme lakmoesproef voor de continuïteit van Monumentenwacht West-Vlaanderen omdat daar geen enkele onderbreking en fout kon getolereerd worden om de inkomensgarantie van het personeel te verzekeren. We kunnen met fierheid stellen dat dit ook zo gebeurd is zowel de uitbetalingen in juni (inclusief vakantiegelden) als de eerste uitbetaling van de nettolonen in juli en de daarop volgende maanden.

Bovendien was de uitbetaling tweede jaarhelft iets complexer omdat dit tot eind december 2014 (inclusief eindejaarspremie pro rata) nog via de provinciale boekhouding verliep met de nodige formaliteiten inzake ondertekening van betaalopdrachten door bevoegde personen van de personeelsdienst en financiële dienst en digitale betaalopdrachten aan de financiële instelling van de provincie. Vanaf de loonberekening van de maand januari 2015 nam het APB dit volledig over.

Ook de geautomatiseerde doorgave van de loongegevens en betaalopdrachten aan Belfius verliep elke maand vlekkeloos. De wachters hebben in principe niets gemerkt van de statutaire omschakeling op hun zichtrekeningen. Alleen is er door een inschattingfout van Cevi een rechtzetting moeten gebeuren op vlak van vakantiegeld (wat trouwens een ingewikkelde materie is): ten onrechte is er bij de opname van vakantiedagen, wat in de zomermaanden uiteraard volop gebeurde, een aftrek van het enkel vakantiegeld 2014 gebeurd, die door de vorige werkgever de VZW uitbetaald geweest is in juni. Gelukkig is dit slechts bij twee wachters van toepassing geweest die niet alle vakantie-rechten 2014 bij de VZW opgenomen hadden. Ook dat is snel gecorrigeerd bij de loonberekening van de maand september.

Er is een praktische regeling getroffen wat betreft de uitbetaling van de fietsvergoedingen (waar niet elke wachter gebruik van maakt) en de storting van de elektronische maaltijdcheques op de kaarten van de 6 wachters. Dit gebeurt telkens het begin van de maand volgend op de verlopen maand omdat dan pas definitief de effectief gepresteerde dagen en kilometers kunnen doorgegeven worden.

Uiteraard waren er ook een reeks administratieve formaliteiten te vervullen aangaande de RSZPPO. Na aansluiting bij de RSZPPO kreeg het APB een login zodat we konden aanmelden op de website waarna eerst en vooral de Dimona-aangifte moest ingevoerd worden uiterlijk de dag van de tewerkstelling (een verplichting voor elke werkgever die personeel tewerk stelt). Via de aansluiting bij de RSZPPO werd een ondernemingsnummer toegekend vanuit de registratie in de kruispuntbank der ondernemingen, de sleutel tot vele formaliteiten. Aangezien de RSZPPO met voorschotten op kwartaalsaldo's werkt volgden de eerst betalingen al zeer snel. Een eerste overleg met de RSZPPO (ondertussen omgevormd tot DIBISS) mocht uitgesteld worden naar begin 2015 wanneer het APB effectief ook boekhoudkundig op volle toeren draait. Ook werd het APB geregistreerd bij de belastingen voor de bedrijfsvoorheffing.

6.6 opleiding, vorming en bijscholing

Een belangrijk aspect van Monumentenwacht is de permanente bijscholing. Niet alleen is een monumentenwachter een deskundige in allerlei opzichten (bouwkunde, interieur, architectuur, bouwgeschiedenis, materiaalkennis, wetgeving ...) maar ook stelt zich een essentieel aandachtspunt voor veiligheid bij het werken op grote hoogtes en moeilijk bereikbare plaatsen. De technische vaardigheden onder andere in industriële touwtechnieken moeten jaarlijks getraind en onderhouden worden. Tenslotte moeten zij ook nog beslagen zijn in allerlei software om de databank bij te houden en kwalitatieve rapporten te kunnen verwerken. Reeds van bij de oprichting van Monumentenwacht werd veel aandacht besteed aan opleiding en expertiseopbouw en werd vanuit de koepel een goed onderbouwd en uitgebreid vormingspakket aangeboden aan alle monumentenwachters in de 5 provincies.

Nieuwe medewerkers krijgen een doorgedreven opleiding in allerlei opzichten, in eerste instantie bouwtechnisch en industriële klimtechnieken. Er is een leidraad of onthaalbrochure opgesteld en een pakket samengesteld voor nieuw personeel. Dit kan soms over een paar jaar gespreid worden om niet te overbelasten en geleidelijk aan op te bouwen. Immers deze functie vereist een lange expertise-opbouw, enerzijds door opleiding maar ook door veel ervaring op te doen op het terrein waarbij de begeleiding van meer ervaren wachters van groot belang is. Door de grote verscheidenheid aan historisch erfgoed, kan het drie jaar duren vooraleer een nieuwe monumentenwachter de meeste situaties doorlopen heeft.

Ook voor ervaren wachters blijft bijscholing van belang, niet alleen voor klimtrainingen maar ook inhoudelijke en bouwtechnische expertise dient permanent bijgeschaafd te worden omdat ook daarin dikwijls nieuwe ontwikkelingen op te volgen zijn. Kennis mag niet stilstaan. Tenslotte is het zo dat ook interne nieuwe ontwikkelingen een opleiding vereisen zoals het invoeren van de nieuwe software Maksin voor interieurwachters en in 2015 Maksbo voor bouwkundige wachters.

Gezien het belang ervan en de opgebouwde expertise bij de koepel werd deze traditie verdergezet ook na de statutaire omvorming in de 5 provincies, zo ook bij het APB. We blijven inspelen op het vormingsaanbod van Monumentenwacht Vlaanderen vzw, zeker wat de jaarlijkse klimtrainingen en veiligheidsgerelateerde opleidingen betreft.

Binnen de rechtspositieregeling van het APB neemt vorming trouwens een duidelijke plaats in en is er ook een **vormingsreglement** uit voortgekomen dat door de Raad van Bestuur in de vergadering van 19/12/14 goedgekeurd is. Dit document vormt het kader

en regelt de inhoudelijke afbakening en praktische afspraken omtrent vorming en omvat volgende aspecten: definitie van vorming – vormingsverantwoordelijke – vormingsrecht & vormingsplicht – vormingsaanbod – vormingsvertrekkers – aanvraagprocedure en toekenning – toegekende faciliteiten bij vorming – toetsingsvormen en evaluatie – vormingsbeding.

Jaarlijks komen voor het voltallige team minstens de zes dagen klimtraining aan bod (waaronder een dag met EHBO-technieken en een dag laddertechnieken), specifieke veiligheidsopleidingen, alsook een halve dag EHBO-bijtscholing en de interprovinciale ontmoetingsdag. Andere opleidingen of studiedagen worden meestal door enkele wachters gevolgd naargelang de beschikbaarheid, toepasbaarheid en interessesfeer. Met het invoeren van het vormingsreglement zal in 2015 de gevolgde vorming meer systematisch bijgehouden worden.

In 2014 werden volgende **opleidingen gevolgd**:

- 22/01/14: Klimoefening 1, brandweer Zonnebeke
- 14/02/14: Klimoefening 2, brandweer Zonnebeke
- 18/02/14: Onderzoekstechnieken, Herkenrode
- 19/03/14: Klimoefening 3, Sint-Gilliskerk Brugge
- 28/03/14: Studiedag Erfgoed
- 01/04/14: Presentatie eind-19de-eeuwse afwerkingstechnieken + rondleiding, Huis Proot Koekelare
- 03/04/14: Glas-in-lood behoud en beheer, Dienst Erfgoed Provincie Oost-Vlaanderen Gent
- 08/04/14: Behoud van hout in erfgoedcollecties, Design museum Gent
- 15 en 16/05/14: 5de Vlaams-Nederlandse Natuursteendag, KIK Brussel
- 22/05/14: Opleiding Hoogtewerker
- 04/06/14: Klimoefening 4 (EHBO touwpathologie), brandweer Zonnebeke
- 08/09/14: Sportdag Provincie West-Vlaanderen, Ieper
- 10/09/14: Klimoefening 5, De Gavers Harelbeke
- 18/09/14: Architectuurgeschiedenis, Gent
- 19/09/14: Omgaan met Diestiaan ijzerzandsteengebruik, KIK Begijnhof Diest
- 22/09/14: Veiligheidsopleiding Elektriciteit BA4 en asbestherkenning, Wolsack Antwerpen
- 06/10/14: Opleiding Zink-koper-lood, Theo Alofs Retie
- 07/10/14: Infosessie Regelgeving Onroerend erfgoed, Provinciehuis Boeverbos Brugge
- 08/10/14: Restaureren met kwaliteit, Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed (NI) Utrecht
- 22/10/14: Klimoefening 6, brandweer Zonnebeke
- 23/10/14: Orgelopleiding, Centrum Elzenveld en Sint-Joriskerk Antwerpen
- 29/10/14: Opleiding Bedrijfseerstehulp/ reanimatie en AED, Rode kruis Brugge
- 30/10/14: Onroerend Erfgoeddecreet, Lamot Mechelen
- 07/11/14: Impact van de 'grote Wereldoorlogen op ons erfgoed, WTA Leuven
- 20/11/14: Interprovinciale ontmoetingsdag 'de liereman' Oud Turnhout
- 26/11/14: Klimopleiding, Schelle
- 27/11/14: Architectuurgeschiedenis, Gent

6.7 teamoverleg en teambuilding

Het team van 6 monumentenwachters met de coördinator en de secretaris pleegden regelmatig overleg, zeker in aanloop naar de transitie naar APB. Dit gebeurde 7 maal in 2014. Alle relevante aangelegenheden voor de wachters werden er overlopen maar tegelijk ook de lopende zaken die uiteraard gewoon verder liepen (inspecties, rapportage, abonnees, software enz ...).

Sinds het ontstaan van Monumentenwacht is het ook een traditie om jaarlijks een teambuilding te organiseren onder de monumentenwachters. Naast de opleidingen is dit een gelegenheid om de onderlinge banden opnieuw aan te halen en elkaar in andere dan beroepsmatige omstandigheden te leren kennen. Voor een functie met dergelijke risico's is dit niet zonder belang want iemands leven kan soms afhangen van een goede verstandhouding onder elkaar.

In 2014 is de teambuilding doorgegaan in Vielsalm van 29 september tot 3 oktober. Dikwijls wordt een regio aangedaan waar outdoor klimoefeningen mogelijk zijn in de vrije natuur. Maar ook sportieve activiteiten, natuurwandelingen, trektochten en culturele verkenning staan op het programma. De avonden wordt er gezamenlijk gekookt wat ook bevorderlijk is voor de teamspirit. Hoewel er een dag heen- en dag terugrijden ingecalculeerd is, wordt de formule toch herbekeken met een beperking in tijd vanaf 2015.

7

Preventie en veiligheid

7.1 oprichting IDPB

Volgens de wet Welzijn op het werk uit 1996 moet elke werkgever die minstens 1 personeelslid tewerk stelt een interne dienst voor preventie en bescherming op het werk of IDPB oprichten. Op welke manier dat moet gebeuren hangt af van de categorie van de onderneming waarbij twee hoofdfactoren een rol spelen: de grootte van de onderneming en de aanwezige risico's. Een IDPB wordt meestal opgericht door het installeren van een interne preventieadviseur met de nodige kwalificaties en opleiding en het voorzien van de nodige faciliteiten, omkadering en budgetten.

Met de organisatorische wijzigingen bij alle monumentenwachtverenigingen (inclusief de koepel) staat elke vereniging in tegenstelling tot voorheen nu zelf in voor de oprichting van een IDPB. Aangezien de 4 andere verenigingen inkantelen in de provinciale administraties, vallen zij gewoon onder de provinciale IDPB. Nu Monumentenwacht West-Vlaanderen omvormt naar een autonoom provinciebedrijf kan hij geen beroep doen op de IDPB van de provincie maar moet zelf een IDPB oprichten ook al is de organisatie in verhouding zeer klein (6 FTE).

In een onderneming met minder dan 20 werknemers zonder verhoogde risico's (categorie D) kan de werkgever zelf de rol van interne preventieadviseur vervullen. Vraag is alleen: wie is de werkgever in het geval van een APB? In principe de Raad van Bestuur of de voorzitter maar die kan bezwaarlijk die rol vervullen. Om praktische redenen heeft de Raad van Bestuur de gedelegeerd bestuurder gemandateerd om de functie van interne preventieadviseur te vervullen en de wettelijk opgelegde veiligheidstaken te laten uitvoeren (naast de vele andere taken en opdrachten). Spreekt voor zich dat het procentueel aandeel voor preventie en veiligheid in zijn volledige tijdsbesteding slechts beperkt kan zijn tot gemiddeld 10%. Dat is wettelijk gezien mogelijk omdat geen minimumnormen opgelegd worden dienaangaande; wel moet de organisatie kunnen aantonen dat alle verplichtingen inzake preventie- en veiligheid vervuld worden!

Om dit haalbaar te maken, heeft de gedelegeerd bestuurder -alias interne preventieadviseur- enerzijds een aantal wettelijk verplichte opdrachten uitbesteed aan een externe dienst (EDPB, zie verder punt 7.2) en anderzijds een aantal praktische afspraken gemaakt, zowel met de koepel Monumentenwacht Vlaanderen en de provinciale IDPB als in delegatie naar een monumentenwachter die in het verleden een aantal praktische veiligheidstaken uitvoerde. Ondertussen heeft de gedelegeerd bestuurder in het najaar van 2014 een zesdaagse basisopleiding van 42 uren gevolgd bij Securex en het getuigschrift behaald van 'preventieadviseur niveau 3' (of basisniveau).

Concreet komt dat neer op volgende taken voor de interne preventieadviseur en opvolgingsafspraken:

- 1^e aanspreekpersoon voor melding van ziekte en arbeidsongevallen > delegatie aan administratief coördinator voor aangifte verzekering en administratieve opvolging (die ook als back-up fungeert)
- 1^e aanspreekpersoon voor meldingen geweld/pesterijen/OSG op het werk > doorgeven aan externe preventiedienst EDPB voor verdere opvolging (Securex); gezien het kleine team best procedure compleet onder externe begeleiding doen
- Aanspreekpersoon voor de externe preventieadviseur (Securex) > delegatie voor afspraken aan de aangeduide monumentenwachter
- Aanspreekpersoon voor de IDPB en de preventieadviseur van de provincie
- Brandveiligheid kantoorruimtes > verantwoordelijkheid gebouwdienst en IDPB provincie
- Aanspreekpersoon voor de preventieadviseur van de koepel > desgevallend delegatie aan de aangeduide monumentenwachter
- Jaarlijkse medische controle > arbeidsgeneesheer EDPB (Securex)
- Globaal preventieplan > input van preventieadviseur koepel
- Jaaractieplan veiligheid > input van preventieadviseur koepel
- Implementatie jaaractieplan en opleidingen preventie, veiligheid, klimstages > in samenwerking met preventieadviseur koepel > delegatie en uitvoering aan de aangeduide wachter
- Richtlijnen en adviezen veiligheid > input van de preventieadviseur koepel
- Arbeidsmiddelen, kledij en PBM, klimmateriaal ... > delegatie aan de aangeduide wachter

- _ Keuring van klimmateriaal > delegatie aan de aangeduide wachter onder coördinatie van preventieadviseur koepel
- _ EHBO en noodprocedures > delegatie aan de aangeduide wachter
- _ Arbeidsplaatsen en hygiëne + jaarlijkse controle > EDPB (Securex) opvolging door de aangeduide wachter
- _ Risicoanalyse en ongevallensteekkaart > met input van preventieadviseur koepel
- _ Kwartaal- en jaarverslagen > opdracht preventieadviseur met input van preventieadviseur koepel

7.2 aansluiting EDPB

Een andere wettelijke verplichting voor elke werkgever is de aansluiting bij een externe dienst voor preventie en bescherming op het werk of EDPB. Immers de wetgeving op preventie en veiligheid is zo complex en gespecialiseerd en bevat zoveel aspecten dat geen enkele IDPB over alle expertise ter zake kan beschikken. Een belangrijk onderdeel dat meestal uitbesteed wordt is de medische controle en begeleiding van het personeel vroeger door een interbedrijfsgenees-kundige dienst nu geïntegreerd in een EDPB. Hoe lager de categorie waaronder een organisatie valt, hoe hoger de graad van uitbesteding aan een EDPB. Voor het APB ligt die dus hoog.

Aangezien Monumentenwacht Vlaanderen al aangesloten was bij Securex en er een begeleidende arts is (Bart Garmyn) die de veiligheidsproblematiek van de monumentenwachters goed kent, heeft Monumentenwacht West-Vlaanderen de bestaande aansluiting van de VZW bij de provinciale afdeling van Securex in Kortrijk en Brugge hernieuwd voor het APB met ingang van 1 juli 2014 (hoewel de overeenkomst met het sociaal secretariaat van Securex ten einde liep). Er volgde al snel een overleg gecombineerd met een plaatsbezoek met de toegewezen preventieadviseur (niveau 2) de heer Marc Lips op 9 juli 2014 die onmiddellijk ook een verslag van het bedrijfsbezoek opgemaakt heeft. De bedrijfsarts blijft mevrouw Veerle Blancke terwijl dokter Bart Garmyn als preventieadviseur niveau 1 voor de gehele organisatie van Monumentenwacht adviserend en overkoepelende bedrijfsarts blijft.

De hoofdopdracht van EDPB Securex blijft de jaarlijkse medische controle (wettelijk verplicht wegens de veiligheidsfunctie van een monumentenwachter) doorgaans in het begin van het jaar en de algemene medische begeleiding.

Daarnaast zijn er een aantal wettelijke opdrachten inzake preventie en veiligheid die ten laste van de EDPB vallen maar in de praktijk dikwijls opgevolgd worden door de preventieadviseur (PA) van de koepel Monumentenwacht Vlaanderen vzw:

- _ begeleiding bij de uitwerking van een dynamisch risicobeheersingssysteem (PA koepel)
- _ permanente risico-analyse, globaal preventieplan en jaarlijks actieplan (PA koepel)
- _ analyse van arbeidsongevallen en van beroepsziekten (PA koepel)
- _ advies over gebruik van arbeidsmiddelen, CBM en PBM (PA koepel)

- _ advies over vorming van de werknemers (PA koepel)
- _ advies over onthaal, informatie en vorming van nieuwe werknemers (PA koepel)
- _ begeleiding van kwartaalverslagen en jaarverslag (PA koepel)
- _ documentatie opstellen bij de keuze, aankoop, het gebruik en onderhoud van arbeidsmiddelen en PBM (PA koepel)
- _ begeleiding bij een omstandig verslag van een ernstig arbeidsongeval (EDPB)
- _ onderzoek van de arbeidsplaats na een arbeidsongeval met 4 dagen of meer verlet (EDPB)
- _ onderzoek van de werkdruk, aanpassing van arbeidsomstandigheden aan de mens (EDPB)
- _ advies over de organisatie van de werkpost en de arbeidsmiddelen (EDPB)
- _ advies over hygiëne en sociale voorzieningen op de arbeidsplaats (EDPB)
- _ ter beschikking staan voor alle vragen over de Welzijnswet (EDPB)
- _ meewerken aan de uitwerking van interne noodprocedures (EDPB)
- _ meewerken aan en toezicht op de organisatie van eerste hulp (EDPB)
- _ wisselwerking en betere afstemming mens en arbeid (EDPB)
- _ gezondheidstoezicht op de werknemers (EDPB)
- _ systematisch onderzoek van de arbeidsplaatsen (EDPB)
- _ aangiften doen van beroepsziekten (EDPB) ...

Bij de implementatie van de wettelijke verplichtingen inzake 'psychosociale risico's op het werk' is duidelijk ook een bijzondere rol weggelegd voor de EDPB wanneer zich een melding mocht voordoen (uiteraard tegen betaling). Gezien de vereiste van neutraliteit kan de interne preventieadviseur van het APB, die ook de rol van leidinggevende waarneemt, daar geen actieve rol in spelen en kan die alleen maar doorverwijzen naar de psycholoog-preventieadviseur van de EDPB. Dergelijke persoon kan als buitenstaander de situatie veel objectiever beoordelen.

7.3 gewijzigde rol voor Monumentenwacht Vlaanderen vzw

Tot eind 2013 vervulde de koepel Monumentenwacht Vlaanderen een belangrijke coördinerende rol inzake preventie en veiligheid. Zelfs in die mate dat de zes verenigingen, toen allemaal nog VZW, als één bedrijfseenheid werden beschouwd met meer dan 50 werknemers waardoor er een Comité voor preventie en beveiliging op het werk moest opgericht worden inclusief de organisatie van sociale verkiezingen. Deze wettelijke verplichting is weggefallen met de herstructurering van de 6 monumentenwachtverenigingen in 2014 zodat het Comité kon ontbonden worden. Deze rol wordt nu overgenomen door 4 van de 5 provincies, voor het APB is dat opnieuw een uitzondering.

Op het terrein en in de dagelijkse praktijk was de rol van de preventieadviseur van de koepel, Eric De Bleser, echter veel groter. Hij stond in voor alle opdrachten inzake preventie en veiligheid wat voor een beroep van monumentenwachter met de gekende risico's van groot belang is en blijft. De preventieadviseur van de koepel behartigde tot eind 2013 alle zaken die hierboven (punt 7.1 en 7.2) opgesomd staan voor het voltallige personeel van zo'n 60-tal medewerkers in de 5 provincies en bij de koepel. Hij heeft daarbij door de jaren heen een grote expertise opgebouwd. Een groot aandeel in zijn takenpakket was het organiseren en aanbieden van klimtrainingen en een vormingspakket. Deze rol vervalt theoretisch eigenlijk nu de provinciale preventieadviseurs en het APB deze taken overnemen maar in de praktijk beschikken deze preventieadviseurs niet over dezelfde specifieke expertise die zo op maat van Monumentenwacht opgebouwd is.

Daarom zijn in een overleg van de preventieadviseurs van de 5 provincies en de preventieadviseur met directie van de koepel op 13 maart 2014 een aantal duidelijke **afspraken** gemaakt inzake samenwerking, taakverdeling en aanpak van het veiligheidsbeleid voor de monumentenwachters. Een aantal veiligheidstaken zal de preventieadviseur van de koepel verderzetten ten behoeve van de vijf provinciale monumentenwacht-teams in nauw overleg met de preventieadviseurs van de provincies en het APB namelijk:

- _ de risico-inventarisatie (specifiek bij inspecties)
- _ globaal preventieplan en jaaractieplan
- _ input bij maand- of kwartaalverslagen
- _ het totale opleidingsaanbod
- _ 6 trainingsdagen per wachter per jaar

- _ jaarlijkse keuringen van het klimmateriaal en de ladders
- _ veiligheidsadvies in de aankoopprocedure van klimmateriaal
- _ adviezen in werkprocessen
- _ bijhouden, bespreking en analyse van arbeidsongevallen, EHBO- en schierongevallen
- _ periodiek overleg en uitwisseling van informatie inzake preventie en veiligheid

Eén van de gewaardeerde diensten van de koepel is de uitgave van praktijkgerichte brochures voor de abonnees. Tijdens het transitieproces in 2013 was de redactie van de **brochure 'veiligheid en toegankelijkheid van zolders, kapruimtes, daken en goten'** volop bezig en is die afgerond en gedrukt begin 2014. De verspreiding onder alle abonnees is gebeurd in het najaar van 2014. Het is een brochure die specifiek toegespitst is op aspecten van toegankelijkheid en bereikbaarheid naar zeer moeilijke plaatsen in historische gebouwen zoals daken en toren, waar soms weinig aandacht aan besteed wordt. Dit is niet alleen van belang voor de monumentenwachters als die inspecties doen maar ook voor dakwerkers en onderhoudsfirma's.

7.4 overleg Welzijn op het Werk (WOW)

Als gevolg van de samenwerkingsafspraken onder de 6 preventiediensten is het periodiek overleg **'Welzijn op het Werk'** of kortweg WOW opgericht met de afspraak om 3 keer per jaar bijeen te komen. Het betreft een overleg van de 6 preventieadviseurs als ook de 5 monumentenwachters van de provinciale teams die verantwoordelijk zijn voor veiligheid. De preventieadviseur van de koepel Eric De Bleser neemt telkens het verslag op zich. Voor het APB West-Vlaanderen is Alex Hoornaert afgevaardigd omdat hij al vele jaren praktische veiligheidstaken opvolgt (zoals keuringen en opleiding). De gedelegeerd bestuurder Reinoud Van Acker sloot aan vanaf januari 2015 na het behalen van het certificaat preventieadviseur.

Er zijn twee WOW-overlegvergaderingen doorgegaan in 2014, op 27 maart en op 11 september telkens in de Wolsack te Antwerpen. De derde was ingepland in december maar moest om allerlei redenen uitgesteld worden naar januari 2015.

- _ Het WOW-overleg van 27 maart kon doorgaan als de installatievergadering voortbouwend op de afspraken van 17 maart waarbij het Comité definitief als ontbonden genoteerd werd. Werden verder besproken: de maandverslagen, de arbeids- en schierongevallen, globaal preventieplan, lopende en geplande opleidingen, standvanzaken jaaractieplan 2014, brochure veiligheid en toegankelijkheid.
- _ Het WOW-overleg van 11 september behandelde volgende zaken: wetgeving 'werken op grote hoogte' (presentatie Rik Zwama), interprovinciaal uniformiseren van de klimuitrusting, inplannen van de keuringen PBM, herbekrachtigen van de vroegere veiligheidsadviezen vanuit de koepel door de provinciale deputaties en door de Raad van Bestuur van het APB, bespreking van arbeids- en schierongevallen, formaliteiten bij

werkplaatsbezoeken, register eerste hulp, overzicht gevolgde opleidingen actualiseren, opvolging jaaractieplan 2014 en voorstellen jaaractieplan 2015.

7.5 globaal preventieplan, afsprakennota en jaarverslag IDPB

Een wettelijk verplicht document dat het kader vormt voor het dynamisch risicobeheersingsplan, de totale aanpak inzake preventie en veiligheid voor een meerjarige beleidsperiode is het GPP of **Gloobaal Preventieplan 2014-2018**. Dit is opgemaakt door de preventieadviseur van de koepel en is besproken op het interprovinciaal overleg en dagelijks bestuur. Het vormt het kader voor een uniform en afgestemd veiligheidsbeleid in de zes monumentenwachten en omvat volgende onderdelen:

- _ wettelijk kader en bestuursakkoord met de Vlaamse overheid
- _ de organisatie van Monumentenwacht in Vlaanderen
- _ de taakverdeling tussen de provinciale monumentenwachten en de koepel
- _ het preventiebeleid met o.a. jaarlijkse keuringen van klimmateriaal, veiligheidsopleidingen, trainingsdagen, advies bij aankoop klimmateriaal, adviezen werkprocessen, overleg WOW, analyse van ongevallen.
- _ het dynamisch risicobeheersingssysteem (DRBS)
- _ risicofactoren op kantoor, op de weg of op de inspectieplaatsen

Vooraf dit laatste is een zeer concreet instrument voor een periodieke risico-analyse. De aspecten van preventiebeleid omvatten de taken die in overleg met alle preventieadviseurs aan de koepel toegewezen is voor de 6 monumentenwachten. Uit dit GPP komen tenslotte de jaaractieplannen voort die de planning vormen voor de jaarlijkse acties inzake veiligheid.

De onderlinge relatie inzake veiligheidsbeleid tussen de provinciale monumentenwachten en de koepel diende ook nog langs een andere weg geregeld te worden namelijk via een annex aan de eerder gemaakte afsprakennota (het vroegere 'protocol' zie verder punt 8.1) die de algemene taakverdeling en afspraken onder de 6 monumentenwachten regelt. Daarvoor werd de '**afsprakennota veiligheid**' opgemaakt waar de afspraken uit het interprovinciaal overleg preventieadviseurs, het WOW-overleg en het GPP in een officieel document gebundeld werden. Het omvat het regelgevend kader met het bestuursakkoord met de Vlaamse overheid, de verwijzing naar de algemene afsprakennota en het GPP en omschrijft duidelijk de rol van de preventieadviseur van de koepel ten aanzien van de provinciale preventieadviseurs in 9 punten die grotendeels overeenkomen met die uit het GPP. Deze afsprakennota veiligheid werd voorgelegd aan de beheersorganen van de provincies, het APB en de koepel, respectievelijk de deputaties en de raden van bestuur.

Het GPP en de 'afsprakennota veiligheid' zijn voorgelegd aan de **Raad van Bestuur** van het APB Monumentenwacht West-Vlaanderen op 18 februari 2015 en zijn samen goedge-

keurd. In diezelfde vergadering heeft de Raad van Bestuur tegelijk ook de veiligheidsadviezen van de koepel van voorgaande jaren herbekrachtigd. Op die manier is definitief het juridisch kader gelegd voor het veiligheidsbeleid van het APB.

Het **jaarverslag IDPB** voor het jaar 2013 dat jaarlijks aan de FOD WASO Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal Overleg (de vroegere arbeidsinspectie) dient bezorgd te worden voor eind maart werd ook nog opgemaakt door de preventieadviseur van de koepel. Vanaf jaarverslag 2014 staan de preventieadviseurs en IDPB's van de provincies en het APB daar zelf voor in. (In het geval van het APB betreft dit een half jaar zodat de koepel voor de eerste jaarhelft 2014 ook nog een jaarverslag IDPB moet indienen.)

7.6 veiligheidsbeleid APB

Zoals aangegeven is het algemeen kader van het veiligheidsbeleid van het APB interprovinciaal opgemaakt binnen de koepel en in overleg met andere preventieadviseurs in de schoot van het WOW met als kaderende instrumenten het GPP, de afsprakennota en de jaaractieplannen. Een belangrijk onderdeel van dat beleid bestaat uit training en vorming met de 6 jaarlijkse klimtrainingen en de veiligheidsopleidingen waarvoor verwezen wordt naar punt 6.6. Een ander aspect is jaarlijkse keuring: de keuring van het klimmateriaal, touwen en de ladders van Monumentenwacht West-Vlaanderen apb is door Vinçotte gebeurd op 24 oktober waarna een uitgebreid verslag volgde, gedetailleerd tot op stukniveau.

Er is in beperkte mate nieuw klimmateriaal aangekocht onder andere ter vervanging van afgekeurd materiaal (zoals een ladder). Dit gebeurt volgens de regels van de 'drie groene lichten' zijnde het advies van de preventieadviseur van de koepel en met een indienststellingsverslag. Er staat daarvoor in het meerjarenbudget 2015-2019 van het APB een krediet daarvoor uitgetrokken van gemiddeld 3.200 euro.

7.7 relatie met de provinciale IDPB

Hoewel Monumentenwacht West-Vlaanderen apb, in tegenstelling tot andere provinciale monumentenwachten, niet onder een provinciale IDPB kon ingeschoven worden en dus zelf een volledig eigen IDPB moest oprichten, volledig zelf instaat voor zijn eigen veiligheidsbeleid (in afstemming met de koepel en andere provincies) en verantwoordelijk is voor het uitvoeren van de wettelijke verplichtingen ter zake, blijft het toch aangewezen dat er goede contacten onderhouden worden met de provinciale IDPB.

Immers ingevolge de gebruiksovereenkomst kan Monumentenwacht West-Vlaanderen apb gebruik maken van provinciale infrastructures voor de huisvesting van zijn kantoren in Filiaal II naast het provinciehuis Boeverbos. Aangezien daar nog andere provinciale diensten gehuisvest zijn (grafische dienst en economie), valt het bouwtechnisch onderhoud, de veiligheid en de brandveiligheid ten laste van de provincie.

De IDPB van de provincie voert elk jaar een plaatsbezoek uit samen met de arbeidsgeneesheer en een delegatie van de vakorganisaties en overloopt de opmerkingen, knelpunten en verbeterpunten inzake veiligheid in het volledige gebouw van Filiaal II, inclusief de kantoren van Monumentenwacht West-Vlaanderen op de tweede verdieping. Een hoofdaandachtspunt daarbij is uiteraard de **brandveiligheid** met de diverse aspecten: blusapparaten, haspels, rookdetectoren, keuringen, noodverlichting, signalisatie en pictogrammen, evacuatie routes, verzamelpunt, preventiemaatregelen enz ... Maar ook de hygiëne, de arbeidsomstandigheden en de ergonomie komen dan aan bod. Een medewerker van Monumentenwacht is ook lid van de evacuatieploeg van Filiaal II terwijl de 6 monumentenwachters EHBO-opleiding gevolgd hebben en dit jaarlijks bijscholen.

Tijdens het plaatsbezoek van 11 maart 2014 stelden zich dienaangaande geen specifieke problemen in de lokalen van Monumentenwacht West-Vlaanderen. Naar aanleiding

van een volgende plaatsbezoek in 2015 zal een risico-analyse brand opgemaakt worden ten gevolge van een gewijzigde strengere wetgeving (waaronder de oprichting van een brandbestrijdingsploeg per gebouw).

De provinciale gebouwendienst staat dan weer in voor de uitvoering van de technische mankementen en verbeteringen zoals de occasionele waterinsijpeling in de erker en de vergaderzaal bij hard regenweer.

8

Monumentenwacht Vlaanderen VZW

8.1 omvorming van de VZW, nieuwe bestuursorganen

Omdat de provincies de volledige verantwoordelijkheid voor Monumentenwacht (ook financieel) opgelegd gekregen hebben door het bestuursakkoord met de Vlaamse overheid (zie punt 1.1), was een reorganisatie van de overkoepelende vereniging Monumentenwacht Vlaanderen noodzakelijk. Immers de basiswerking diende nu rechtstreeks door de provincies gefinancierd te worden aan de hand van een verdeelsleutel. Op interprovinciaal overleg is beslist om de band met de provincie-besturen te versterken door de koepel te koppelen aan de beheersstructuren van de VVP (Vereniging van de Vlaamse Provincies) evenwel zonder het VZW-statuut te verlaten.

In de praktijk kwam het erop neer dat de VZW moest hervormd worden, meer bepaald de samenstelling van de Algemene Vergadering en de Raad van Bestuur. Terwijl die beheersorganen voordien bestonden uit de 5 monumentenwachtverenigingen en stakeholders uit de sector van onroerend erfgoed, is dit omgevormd naar een Raad van Bestuur met de gedeputeerden van cultuur van de 5 provincies (met de directeurs cultuur als plaatsvervaarders), in de Algemene Vergadering aangevuld met een vertegenwoordiger

van de VVP. Op die manier treedt de B-commissie cultuur van de VVP (5 gedeputeerden cultuur) op als Raad van Bestuur, bijgestaan door hun directeurs, en kan de B-commissie de te beslissen items bespreken in hun periodieke vergaderingen. Zo is Monumentenwacht verankerd in de interprovinciale structuren van de VVP.

In de bijzondere Algemene Vergadering van 11 februari 2014 is de wijziging van de **statuten** van Monumentenwacht Vlaanderen VZW met deze gewijzigde samenstelling en beheersorganen (zie verder) goedgekeurd en nadien gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad. Aansluitend is ook het huishoudelijk reglement van de koepel hieraan aangepast. Het adres van de maatschappelijke zetel is ongewijzigd gebleven: erfgoedhuis Den Wolsack, Oude Beurs 27, 2000 Antwerpen. Het secretariaat wordt verzorgd door de directie van de koepel (zie verder).

Daarna is de AV nog tweemaal bijeengekomen op 24 februari (installatie van de nieuwe samenstelling) en op 20 oktober 2014. Op 24/2 is o.a. de **verdeelsleutel** voor de financiering van de koepel door de 5 provincies goedgekeurd waarbij geopteerd werd voor een proportionele verdeling volgens de draagkracht en het personeelbestand van de monumentenwachtvereniging. Voor West-Vlaanderen komt dit neer op 75.560,75 euro per jaar, betaalbaar in twee schijven.

De samenstelling van de **Algemene Vergadering** is sinds 24 februari 2014 als volgt:

- _ Monumentenwacht Antwerpen, vertegenwoordigd door de heer Luk Lemmens
- _ Monumentenwacht Limburg, vertegenwoordigd door de heer Igor Philtjens
- _ Monumentenwacht Oost-Vlaanderen, vertegenwoordigd door de heer Jozef Dauwe
- _ Monumentenwacht Vlaams-Brabant, vertegenwoordigd door de heer Tom Dehaene
- _ Monumentenwacht West-Vlaanderen, vertegenwoordigd door mevrouw Myriam Vanlerberghe
- _ Vereniging van Vlaamse Provincies vzw, vertegenwoordigd door de heer Gert Jansen

De heer Luk Lemmens, gedeputeerde provincie Antwerpen, heeft het **voorzitterschap** van Monumentenwacht Vlaanderen VZW aanvaard.

De vroegere niet-provinciale bestuursleden werden niet zomaar aan de kant gezet maar kregen een zitje in een nieuw opgerichte **adviesraad** van deskundigen die 2 keer per jaar de activiteiten van Monumentenwacht opvolgen en feedback verschaffen vanuit hun deskundigheid. Op die manier blijft de koepel ook contact houden met de erfgoedactoren op het terrein en de wetenschappelijke actoren inzake onroerend erfgoed. Er is een protocolakkoord afgesloten tussen de koepel en de adviesraad om de taken en bevoegdheden duidelijk af te bakenen. De adviesraad heeft 2 keer vergaderd in 2014 op 14 mei en 15 december. De adviesraad van Monumentenwacht Vlaanderen vzw bestaat uit volgende 10 leden:

- _ Luc Verpoest, hoogleraar faculteit ingenieurswetenschappen KU-Leuven, voorzitter
- _ Rutger Steenmeijer, architect Antwerpen, secretaris
- _ Jan Jaspers, stafmedewerker CRKC Leuven
- _ Madeleine Manderyck, Agentschap Onroerend Erfgoed provincie Antwerpen
- _ Myriam Joos, verantwoordelijke Herisemmolen in Alseberg
- _ Edith Vermeiren, architect Malle
- _ Guido De Dijn, stafmedewerker PCCE provincie Limburg op rust
- _ Koen Van Balen, hoogleraar faculteit ingenieurswetenschappen KU-Leuven
- _ Sofie Beyen, architect Haasrode
- _ Joke Vandermeersch, textielrestaurateur Kessel-Lo

Naast de Algemene Vergadering en Raad van Bestuur zijn in de schoot van de VVP nog andere bestuursorganen actief ten behoeve van Monumentenwacht Vlaanderen vzw. De **A-commissie cultuur** van de VVP bestaat uit de directeurs cultuur en behartigt onder andere ook monumentenwacht ter voorbereiding van de Raad van Bestuur van gedeputeerden. Deze items worden hen voorgedragen door het **dagelijks bestuur** van de koepel die de dagelijkse werking van Monumentenwacht Vlaanderen vzw opvolgt in maandelijks vergaderingen. Het DB bestaat uit de 5 provinciale verantwoordelijken of stafmedewerkers erfgoed, een vertegenwoordiger van de VVP en de directie van de koepel met name: Joke Bungeneers (Monumentenwacht Antwerpen), Sandro Claes (Monumentenwacht Limburg), Nele De Cuyper (Monumentenwacht Vlaams-Brabant), Jo Rombouts (Monumentenwacht Oost-Vlaanderen), Reinoud Van Acker (Monumentenwacht West-Vlaanderen apb) en Manoëlle Verbeeck en Tina Van Den Durpe van Monumentenwacht Vlaanderen vzw.

Tenslotte is er nog het **IPO** of interprovinciaal overleg waarin de 5 coördinatoren of eerste-monumentenwachters van de provinciale monumentenwachtverenigingen zetelen. Dit overlapt gedeeltelijk met het dagelijks bestuur maar er zijn duidelijke werkafspraken. Het IPO vergadert niet maandelijks (4 keer per jaar), behartigt vooral de operationele aangelegenheden op het terrein en toetst bepaalde ingrijpende veranderingen voordien af bij de praktijkmensen. Het gaat om: Erik Müller (Monumentenwacht Antwerpen), Carolien Goeleven (Monumentenwacht Limburg), Els Deconinck (Monumentenwacht Vlaams-Brabant), Wim Lodewyck (Monumentenwacht Oost-Vlaanderen), Jean-Pierre Inghelbrecht (Monumentenwacht West-Vlaanderen apb) en Manoëlle Verbeeck en Tina Van Den Durpe van Monumentenwacht Vlaanderen vzw.

Naast het IPO zijn er nog 4 functie-gerelateerde werkgroepen binnen de koepel die los staan van de VVP (zie verder punt 8.3). Al bij al een vrij complexe beheersstructuur die anderzijds wel nodig is in dergelijke situatie met 5 provinciale verenigingen omdat goede communicatie tussen de diverse beheersorganen essentieel is.

Mede door de gewijzigde financieringsvorm en het directe beheer door de provincies, is ook de interne organisatie en personeelsstructuur van Monumentenwacht Vlaanderen veranderd. Omdat de middelen gedaald zijn, is het personeelsbestand afgeslankt van 8

naar 6 FTE. Na het ontslag van de directeur Elisabeth Michiels in augustus 2014 is het organogram grondig aangepast. De directiefunctie is ontubbeld naar een zakelijke en een inhoudelijke directeur, respectievelijk Tina Van Den Durpe (die al 20 jaar het directiesecretariaat verzorgde) op 4/5 basis en Manoëlle Verbeek voltijds (die eerder aange- trokken was voor het project MOP/KPA, zie verder punt 8.5).

De adviseursfuncties zijn ook wat ingeperkt: een adviseur bouwkunde voor 4/5 bijgestaan door een halftijdse adviseur bouwkunde specifiek voor Maksbo (zie punt 8.4), een adviseur interieur voor 2/3, een halftijdse adviseur veiligheid en een noodzakelijke voltijdse adviseur ICT. Voor de bijzondere opdrachten MOP/KPA en MoWa Archeologie blijft telkens een voltijdse adviseur in dienst (zie verder punt 8.5). Daar zal vanaf 2015 nog een voltijds wachter Varend Erfgoed bijkomen.

8.2 de afsprakennota

Door deze reorganisatie van de bestuursorganen van Monumentenwacht op diverse niveaus moest ook het protocol tussen de 6 monumentenwachtverenigingen herbekeken worden. Dit protocol regelde de afspraken tussen de koepel enerzijds en de provinciale monumentenwachten anderzijds. Het was een gelegenheid om dit document dat al vele jaren onaangeroerd was, eens grondig te revisioneren. Tegelijk is de benaming ervan ook veranderd naar het meer toepasselijke 'afsprakennota' en is de inhoud drastisch inge- kort en geactualiseerd aan de nieuwe situatie.

Inhoudelijk regelt de afsprakennota volgende aangelegenheden:

- algemene principes en doelstellingen van Monumentenwacht (waaronder de clausules over aansprakelijkheid, solidariteit, uniformiteit in tarieven, eenvormigheid in huisstijl, website)

- _ dienstverleningen en adviezen (waaronder welzijn, veiligheid, centrale databank, publicaties, vorming ...)
- _ samenwerking tussen de monumentenwachtverenigingen (waaronder financiering en werkingsmiddelen van de koepel)
- _ overlegorganen (zoals IPO, werkgroepen enz ...)
- _ bijkomende opdrachten van de Vlaamse overheid (ingevolge bestuursakkoord)

Na goedkeuring in de Algemene Vergadering van de VZW Monumentenwacht Vlaanderen werd deze afsprakennota voorgelegd aan de respectievelijke deputaties in de loop van 2014. Een uiteindelijke definitieve versie is ondertekend door de gedeputeerden cultuur en griffiers van de provinciale monumentenwachtverenigingen en door de voorzitter en de secretaris van de koepel. Zoals gemeld in punt 7.5 werd deze nota nadien nog aangevuld met een annex inzake veiligheid en preventie op het werk.

8.3 interprovinciale werkgroepen en ontmoetingsdag

Zoals overeengekomen in de afsprakennota worden de meer functie-gerelateerde overlegorganen of werkgroepen bestendigd. Dit is een interprovinciaal overleg op een horizontaal niveau tussen medewerkers met eenzelfde functie binnen Monumentenwacht over de 6 verenigingen heen. Dit is zeer zinvol omdat de specifieke en praktische zaken van hun dagelijkse werking nauwelijks aan bod kunnen komen in andere overlegfora en om specifieke expertise te kunnen uitwisselen en tegelijk scheidt dit een band onder de

medewerkers op het operationele niveau. Doorgaans vergaderen deze werkgroepen 3 tot 4 keer per jaar.

Het gaat meer bepaald om volgende werkgroepen:

- _ bouwkundig overleg, voorgezeten voor de adviseur bouwkunde van de koepel
- _ interieur overleg, voorgezeten voor de adviseur interieur van de koepel
- _ ICT- en administratief overleg, voorgezeten voor de ICT-adviseur van de koepel
- _ veiligheidsoverleg of WOW, voorgezeten voor de veiligheidsadviseur van de koepel (zie punt 7.4)

Tenslotte is er ook een jaarlijkse interprovinciale **ontmoetingsdag** waarop **alle** medewerkers van de zes monumentenwachten uitgenodigd worden, inclusief leidinggevend. Het is één dag op het jaar van informele ontmoetingen, kennismaken met nieuwe medewerkers, van gedachten wisselen en samen deelnemen aan een paar activiteiten. Meestal omvat dit een bepaald thema of specifiek onderwerp gerelateerd aan de praktijk van Monumentenwacht. De locatie wisselt vijfjaarlijks in een beurtroelsysteem per provincie. De editie 2014 heeft plaatsgevonden op 20 november in het bezoekerscentrum Landschap De Lierman in Oud-Turnhout (prov. Antwerpen) met lezingen over regionale landschappen en cementrustieken in de voormiddag en een natuurwandeling in de namiddag. Immers meer en meer worden regionale landschappen in het beheer van kleinschalig erfgoed partners van Monumentenwacht.

8.4 Maks-databank, Maksin en Maksbo

Een belangrijk onderdeel van de coördinerende taken van de koepel uit de afsprakennota is het beheer van de **centrale databank** genaamd 'Maks' (= Monumentenwacht Algemeen Kwaliteitssysteem). Van bij het ontstaan van Monumentenwacht worden hier alle gegevens bijgehouden van de abonnees, contactgegevens, de inspecties, de facturaties en worden ook de rapporten opgeslagen. Alle monumentenwachters en administratieve medewerkers werken in dit systeem. Uit deze databank kunnen talrijke statistieken getrokken worden die aan de Vlaamse overheid en de provincies bezorgd worden. Het geeft een staalkaart van de toestand van het onroerend erfgoed in Vlaanderen. Maks is het geheugen van de organisatie maar staat de laatste jaren sterk onder druk omdat het in een verouderde IT-structuur werkt. Maks is dringend aan vernieuwing toe wat de ambitie is met het project I-Maks in 2015-16.

Ondertussen is de rapportagesoftware ook in volle evolutie. Immers de rapporten zowel bouwkundig als interieur werden in een Word-document opgemaakt en daarna omgezet naar een PDF wat ondertussen een achterhaalde werkwijze is. Nadeel is immers dat er niet kan gezocht of gesorteerd worden omdat er geen databankstructuur van de rapportgegevens, de gebreken en aanbevelingen bestaat. Dit wil men nu ondervangen door een webbased databankstructuur te ontwikkelen wat een zeer ingrijpende verandering van werken met zich meebrengt.

Voor interieur is al enkele jaren de software 'Maksin' (Maks voor interieurinspecties) ontwikkeld onder coördinatie van de adviseur ICT en adviseur interieur van de koepel met medewerking van de 9 interieurwachters. In de loop van 2014 bleek echter dat er nog teveel technische gebreken waren met Maksin en dat de output en afdruk niet gebruiksvriendelijk was. Moeilijk te verkopen aan de abonnees zodat de meeste interieurwachters op de oude manier verder werkten in Word. Het is de bedoeling om Maksin in 2015 opnieuw op de sporen te krijgen om vanaf 2016 operationeel te worden.

Tegelijk is in 2014 het traject opgestart voor een nieuwe software voor bouwkundige rapporten onder de naam 'Maksbo'. Een extra halftijdse adviseur bouwkunde bij de koepel legt zich daarop toe. Geleerd uit de lessen met Maksin is de werkwijze hier anders dat de opdracht uitbesteed is aan een extern softwarebureau na uitvoerig overleg met diverse partijen waar een goed onderbouwd lastenboek en bestek uit voortgekomen is. De eerste oplevering is voorzien begin 2015 maar het bleek al snel dat dit niet in één keer mogelijk is. Er is een testgroep samengesteld met een bouwkundige wachter uit elke provincie voorgezeten door de adviseur bouwkunde.

Maksbo is een belangrijk project voor Monumentenwacht omdat het een fundamenteel toekomstgericht instrument moet worden waar alle monumentenwachters mee zullen werken. Het dient enerzijds alle mogelijkheden te bevatten die nodig zijn voor een kwalitatief en leesbaar rapport voor de abonnee en anderzijds ook een werkbare databankstructuur te ontwikkelen. Tegelijk is het een gelegenheid om de jarenlange werkwijze onder de kritische loop te houden zodat zowel de manier van invoeren als de weergave van gebreken en aanbevelingen (de vormgeving van het rapport) grondig zal veranderen. Zo is het de bedoeling om het meerjaren-onderhoudsplan te integreren in de rapportage en Maksbo. Dit wekt wel weerstand op bij medewerkers die jarenlang dezelfde manier van werken gewoon zijn zodat het een grote uitdaging wordt om te implementeren in 2015 en om operationeel te worden in 2016.

8.5 bijkomende dienstverleningen: resultaatverbintenis

Vlaanderen

In het bestuursakkoord van mei 2013 tussen de 5 provincies en de Vlaamse overheid is bepaald dat Monumentenwacht Vlaanderen de 3 bijzondere opdrachten zal continueren die enkele jaren geleden door de Vlaamse overheid opgelegd zijn. Het gaat om een bijkomende dienstverlening overkoepelend over de provincies heen, meer bepaald Monumentenwacht Varend Erfgoed, Monumentenwacht Archeologie en Meerjarenonderhoudsplan/Kostprijsanalyse (MOP/KPA). Dit is dan ook het enige onderdeel van de totale werking van Monumentenwacht dat rechtstreeks door Vlaanderen gefinancierd wordt (300.000 euro in 2014) en vertegenwoordigde tot dan toe een equivalent van 4 FTE.

Tot nu toe moest de koepel de Vlaamse middelen (tot en met 2013 beliep dit de totale werking van Monumentenwacht) verantwoorden met een jaarlijkse **resultaatsverbintenis** met het Vlaamse Agentschap voor Onroerend Erfgoed voor een eerste schijf van 80% en een jaarverslag voor het saldo van de Vlaamse subsidie. Deze resultaatsverbintenis was een belangrijk document om de Vlaamse subsidies binnen te halen en voor een deel verder te verdelen over de 5 provinciale verenigingen. Nu de financiering ingrijpend gewijzigd is, is deze resultaatsverbintenis beperkt tot de verantwoording van de Vlaamse middelen voor de 3 bijzonder opdrachten. Er is afgesproken in het dagelijks bestuur om het jaarverslag in die zin ook tweeledig op te stellen: een deel voor de algemene basiswerking van Monumentenwacht en een deel voor de 3 bijzonder opdrachten.

Tegelijkertijd heeft zich ook een ingrijpende verandering plaatsgevonden voor MoWa **Varend Erfgoed** die in het verleden door de provincie Oost-Vlaanderen behartigd werd (met doorstorting van de Vlaamse subsidies). Met de inkanteling in het provinciebestuur is Varend Erfgoed niet meegenomen en zijn de 2 wachters uit dienst getreden per 1 juli 2014. Ook de site van Baasrode bij Dendermonde werd dan verlaten door MoWa Varend Erfgoed. De Raad van Bestuur van de koepel heeft zich akkoord verklaard met een doortart van MoWa Varend Erfgoed vanaf begin 2015 door de rechtstreekse aanwerving van 1 monumentenwachter Varend Erfgoed (in plaats van 2) door Monumentenwacht Vlaanderen zelf. De plaats van tewerkstelling (Antwerpen of Gent) zou dan afhangen van de geselecteerde wachter en de beschikbare faciliteiten. Alleszins komt deze monumentenwachter in dienst van de koepel. De Vlaamse middelen worden dan ook geheroriënteerd vanaf 2014 omdat er in de tweede jaarhelft sowieso geen personeelskost voor Varend Erfgoed was. Er zijn meer middelen doorgeschoven naar MOP/KPA en Maksbo.

Ook voor MOP/KPA zijn er veranderingen te noteren omdat deze adviseur voltijds de functie van inhoudelijke directeur heeft opgenomen vanaf september 2014. Gezien de resultaatsverbintenis met Vlaanderen is dan ook een aanwerving gebeurd van een nieuwe adviseur MOP/KPA in de persoon van Adi Van Gucht. Zij wordt vanaf 2015 trouwens ook betrokken bij de integratie van MOP in Maksbo (zie punt 8.4) zodat haar functie-inhoud zal wijzigen vanaf 2016.

Monumentenwacht **Archeologie** tenslotte is in 2014 blijven verder werken zoals de jaren ervoor zodat er weinig nieuws te noteren valt. Deze dienst is in 2012 in het leven geroepen naar Nederlands voorbeeld met de bedoeling om het onderhoud van archeologische sites te bevorderen. Het is de ambitie om vanaf 2015 deze dienst uit te breiden naar archeologische aspecten in monumenten gekoppeld aan bouwkundige inspecties omdat de zuiver archeologische sites te beperkt zijn.

Voor West-Vlaanderen bestaat deze bijkomende dienstverlening uit volgende dossiers: 2 abonnees archeologie (Abdijmuseum ten Duinen en Ten Bogaerde te Koksijde), 7 abonnees Varend Erfgoed (3 in Oostende, 3 in Brugge en 1 in Kortrijk) en enkele MOP-dossiers. Eind 2014 is een belangrijk MOP-contract afgesloten met de VLM voor de site Vloethemveld in Zedelgem.

Een laatste aspect van het bestuursakkoord is de bestendinging van de **3 gratis inspecties** per provinciale monumentenwacht (dus 15 in totaal). Dit bestond al van bij de oprichting van Monumentenwacht als een vorm van compensatie voor de Vlaamse financiering. Daar wordt niet altijd gebruik van gemaakt. In 2014 zijn er voor West-Vlaanderen twee gratis inspecties gebeurd in opdracht van de Vlaamse overheid: de schuur van hoeve Quinet in Oudenburg (volledig vervallen) en de brouwerij Feys in Roesbrugge.

8.6 communicatie, promotie en publicaties

Ingevolge de afsprakennota staat de koepel Monumentenwacht Vlaanderen vzw ook in voor alle gemeenschappelijke externe communicatie van en over monumentenwacht. Dit omvat in eerste instantie de website en de nieuwsbrieven zowel extern naar abonnees als intern naar de medewerkers maar omvat ook advertenties, promotionele acties, persberichten enz ... die eerder occasioneel voorkomen.

De website www.monumentenwacht.be diende in de loop van 2014 na de vele reorganisaties op verschillende punten geactualiseerd te worden. Het blijft evenwel de centrale website voor alle provinciale monumentenwachten en de koepel. De algemene informatie over onze verschillende vormen van dienstverlening is er terug te vinden evenals de publicaties en alle contactgegevens van de 6 verenigingen met de nodige links. Daarnaast beheert elke monumentenwacht een eigen website die minder uitgebreid is omdat de gemeenschappelijke informatie op de website van de koepel verzameld is. Met de inkanteling in de provinciebesturen zijn deze webpagina's allemaal geïntegreerd in de provinciale websites in de huisstijl van de provincies, ook deze van het APB West-Vlaanderen met als URL www.west-vlaanderen.be/monumentenwacht.

De nieuwsbrieven naar de abonnees stonden wegens de diverse reorganisaties op een lager pitje waardoor de externe en interne communicatie vooral directer vanuit de provinciale verenigingen gebeurd is. Er zijn 2 interne nieuwsbrieven verzonden aan alle medewerkers. Het is de bedoeling om dat in 2015 terug te intensifiëren vanuit de koepel.

Met de reorganisatie diende ook het logo van de koepel herbekeken te worden. Omwille van de herkenbaarheid en continuïteit is overeengekomen om het huidige logo zoveel mogelijk te behouden met een toevoeging eronder: "een initiatief van de Vlaamse provincies". Dit om aan te duiden dat de provincies ook instaan voor de koepel in tegenstelling tot de naam die verwarring kan creëren. Daarnaast is ook afgesproken om in alle gezamenlijke communicatie (zowel digitaal als print) de logo's van de 5 provincies achteraan

of onderaan te vermelden naast dat van de Vlaamse overheid en het agentschap omdat die ook mede financiert. Dit ziet er dan zo uit:

De koepel heeft ook al een jarenlange traditie om kwaliteitsvolle en praktijkgerichte **publicaties** uit te geven met betrekking tot het onderhoud van onroerend erfgoed en interieurs. Ondertussen is er al een indrukwekkende reeks van 20 onderhoudsbrochures beschikbaar die zowel vanop de website kunnen gedownload als tegen lage kostprijs met de post bezorgd worden. Elke abonnee ontvangt sowieso de nieuwe publicaties en brochures. Dit is door de intense reorganisatie in 2014 beperkt gebleven tot de herwerkte brochure 'veiligheid en toegankelijkheid van zolders, kapruimten, daken en goten' onder redactie van de preventieadviseur. Ook zijn er de laatste jaren 'onderhoudsfiches' interieur opgemaakt, een kortere versie (1 A4 recto/verso) die vlot in PDF-vorm kan gemaïld worden aan abonnees, meestal gekoppeld aan een rapport of een advies.

Normaalgezien wordt jaarlijks ook de algemene folder met een overzicht van de diensten met de tarieven geactualiseerd. Er is wel een folder 2014 uitgegeven (redactie eind 2013) maar geen nieuwe versie voor 2015 omdat de tarieven ongewijzigd bleven. Aangezien de tariefstructuur vanaf 2016 grondig zal wijzigen, zal in het najaar 2015 wel een nieuwe folder opgemaakt worden met een begeleidende brief voor alle abonnees.

Monumentenwacht is ook al jarenlang een trouwe partner van OMD (Open Monumentendag) de jaarlijkse hoogmis van het onroerend erfgoed de tweede zondag van september. Zo ook in 2014 waarbij de West-Vlaamse wachters present waren in Brugge (Poortersloge) en in Raversyde. Daarnaast is Monumentenwacht aanwezig of actief op relevante evenementen verspreid over de 5 provincies. Ook is er regelmatig media-aandacht, helaas meestal dankzij spectaculaire klim- of afdalingsacties op torens of hoge gebouwen.

8.7 tariefstructuur

Monumentenwacht heeft altijd een zeer laagdrempelige dienstverlening aan bescheiden tarieven kunnen aanbieden, vooral door de subsidiëring en logistieke ondersteuning van de provinciale en Vlaamse overheden. Deze formule die al 25 jaar standhoudt, komt steeds meer onder druk te staan, enerzijds door de afkalvende ondersteuning van overheden in het algemeen en anderzijds door de toegenomen personeelskosten en de roep naar een verhoging van eigen inkomsten.

De tariefstructuur is behalve indexaties en bijgekomen dienstverleningen in de loop der jaren nooit echt structureel veranderd geweest: er is van in den beginne uitgegaan van een lidmaatschap dat jaarlijks hernieuwd moet worden omdat het langetermijnperspectief van belang is voor instandhouding van erfgoed. Dit abonnement bedraagt sinds jaar en dag 40 euro per hoofdobject.

Daarnaast is er een uurtarief voor de inspectietijd en voor de adviezen (in 2014: 28,59

euro btw inbegrepen). De rapportagetijd wordt evenwel niet gefactureerd, hoewel die meestal meer dan het dubbele dan de inspectietijd beloopt. Ook overheadkosten (kantoren, informatica e.d.m.) noch verplaatsingskosten (bedrijfswagens, onderhoud, brandstoffen) worden in rekening gebracht voor de abonnee. Er wordt enkel een administratiekost van 15% aangerekend. MOP/KPA en Archeologie hanteerden aparte tarieven.

Een aandachtspunt hierbij is de mogelijke concurrentievervalsende factor op de markt door te lage tarieven te hanteren. Anderzijds zijn er nauwelijks private ondernemingen die op het terrein werken van de dienstverlening van Monumentenwacht.

Deze scheefgegroeide situatie diende grondig geëvalueerd en bijgestuurd. Het is ook een gelegenheid om de tarieven van de bijgekomen diensten te rationaliseren. Zeker het APB MoWa West-Vlaanderen was daar vragende partij naar omdat als enige verzelfstandigde vereniging er ook verwacht werd dat er inkomsten tegenover moeten staan. De eerste denkoefeningen zijn opgestart in het najaar van 2014 waarna vrij snel na enkele maanden een consensus bereikt is met een beslissing in maart 2015. Hoe dan ook blijft het de bedoeling om laagdrempelig te blijven voor de abonnees die niet altijd over de nodige middelen beschikken (kerkfabrieken, VZW's, particulieren, gemeenten ...) door voldoende onder de marktconforme prijzen te blijven.

9

Relatie met het provinciebestuur

9.1 stuurgroep ‘transitie Monumentenwacht’

Reeds in 2012 is in de schoot van het provinciebestuur West-Vlaanderen een stuurgroep opgericht om de transitie van Monumentenwacht van VZW naar een APB te begeleiden en aan te sturen. Het was al een tijd duidelijk dat dit traject in 2014 moest afgerond zijn en dus toch minstens een jaar op voorhand moest opgestart worden. Gezien de complexiteit en de vele aspecten die er aan gekoppeld zijn (zie punt 1), was begeleiding van deskundigheid op allerlei vlakken wenselijk. De stuurgroep kende dan ook volgende samenstelling onder voorzitterschap van de provinciegriffier Geert Anthierens: personeelsdirecteur Hilde Vandromme, stafmedewerker personeel Karolien Demeyer, financieel directeur Patrick Braet, directeur griffie Stijn Lombaert, directeur cultuur Jan Denolf, afdelingshoofd cel erfgoed Reinoud Van Acker. Occasioneel zijn medewerkers van de griffie Bart Deconinck of dienst cultuur Mieke Ackx betrokken geweest.

In de loop van 2013 stelde zich vooral de analyse van de situatie en zoektocht naar de meest geschikte organisatievorm voor Monumentenwacht West-Vlaanderen. Parallel verliepen dan ook overlegvergaderingen op niveau van de koepel inzake de coördinatie

van de transitiebewegingen in alle provinciale monumentenwachten. Het was initieel de bedoeling dat dit voor de 5 provincies op dezelfde manier en simultaan zou verlopen. Maar het is anders uitgedraaid met als resultaat dat Monumentenwacht in 4 provincies is ingekanteld, waarvan Antwerpen en Vlaams-Brabant per 1/1/2014, Oost-Vlaanderen per 1 juli 2014 en Limburg per 1/1/2015. In West-Vlaanderen werd als enige provincie de verzelfstandiging van Monumentenwacht bestendigd in de vorm van een autonoom provinciebedrijf (motivatie zie punt 1.1) met ingang van 1 juli 2014.

De stuurgroep is in 2014 zes keer samengekomen om dit proces naar een APB te begeleiden. Ondertussen waren in de laatste maanden van 2013 reeds de statuten opgemaakt en goedgekeurd door de provincieraad. Nu kwam het erop aan om het APB operationeel te krijgen vanaf 1 juli 2014 de laatste rechte lijn dus. Vandaar dat het vergadertempo intensifieerde naar maandelijks van januari tot mei en daarna nog een najaarsbijeenkomst in oktober. Door deze intensiteit werd vanaf januari 2014 de taakinhoud van Reinoud Van Acker omgeschakeld omdat dit niet meer te combineren was met de tijdrovende functie van afdelingshoofd erfgoed. Hij werd voor 50% aangesteld als coördinator MoWa en voor de andere helft verantwoordelijk voor het provinciale depotbeleid in samenspraak met de 2 depotconsulenten. Tegelijkertijd heeft de griffier het opdrachthouderschap toegekend voor zes maanden voor de oprichting van het autonoom provinciebedrijf. Dit liep af eind juli 2014 na opmaak van een tussentijds en een eindverslag. Uiteindelijk is hij halftijds gedetacheerd naar het APB waar hij de functie van gedelegeerd bestuurder opnam met de installatievergadering van de Raad van Bestuur op 26 februari 2014.

In de stuurgroep werden alle structurele aspecten besproken en voorbereid om voor te leggen aan de deputatie en de provincieraad zoals: beheersovereenkomst, gebruiksovereenkomst, rechtspositieregeling, arbeidsreglement, overdracht personeel, loonsimulaties, vakbondsoverleg, opstart beleid- en beheercyclus (BBC), alle financiële transacties, openen Belfiusrekening, lidgelden en abonneebestand, alle contracten en verzekeringen, enz ...

Te midden deze intense periode deed zich nog een personeelwissel voor: Edwin Dumarey die al meer dan 20 jaar de functie van de secretaris-coördinator van MoWa West-Vlaanderen uitgeoefend heeft (als gedetacheerd provinciepersoneel) werd overgeplaatst naar de dienst IT van de provincie. Hij werd in mei 2014 halftijds vervangen door Stefaan Carlier die administratief-financiële ondersteuning moest bieden aan de coördinator (gedetacheerd provinciepersoneel afkomstig van de SBR) en voor de andere helft voor Welzijn ingeschakeld werd.

Een voorlopig eindpunt met de stuurgroep was de presentatie aan de deputatie van de transitie naar APB en de toekomst van Monumentenwacht West-Vlaanderen door de coördinator op 10 juni 2014. Dit gebeurde in aanloop naar de provincieraad van 26 juni waar de operationalisering van het APB zou beslist worden. Vanaf 2015 is de rol van de stuurgroep nagenoeg uitgespeeld met vooral nog de evaluatie van het traject, de implementatie van BBC en de vereffening van de VZW als te volgen factoren.

9.2 relatie tot dienst cultuur en provinciebestuur

Hoewel Monumentenwacht West-Vlaanderen onder VZW-statuut werkte, was er toch altijd een nauwe band met het provinciebestuur. De vorige gedeputeerde Gunter Pertry behartigde als voorzitter zeer intens de belangen van Monumentenwacht zowel in de raad van bestuur en algemene vergadering als in de deputatie en provincieraad tot zelfs in de algemene vergadering van de koepel waarvan hij bestuurslid was.

Met de omvorming naar een APB is deze relatie niet wezenlijk veranderd en zijn de banden nagenoeg dezelfde gebleven met dat verschil dat er nu een coördinator en administratief-financiële ondersteuning toegewezen is door de provinciegriffier. De relatie met dienst cultuur en afdeling erfgoed is lossier geworden, alhoewel er nog regelmatig afstemming en samenwerking is tussen de depotconsulenten en de interieurwachter.

Als APB neemt MoWa West-Vlaanderen een tussenpositie in tussen enerzijds een autonoom bedrijf en anderzijds een provincie-gerelateerde organisatie. Het is voldoende onafhankelijk in zijn dagelijkse werking maar tegelijk ook afhankelijk van de provinciale middelen om te kunnen functioneren. Een fundamenteel element in deze relatie zijn de beheersovereenkomst en de gebruiksovereenkomst die de belangrijkste afspraken regelt tussen beide partijen inzake beleid, personeel, financiën, faciliteiten, communicatie, ICT, huisvesting, uitrustingsgoederen e.d.m. Spreekt voor zich dat het meerjarenbudget met de provinciale dotatie een essentieel onderdeel ervan vormt.

Anderzijds zijn de rechtspositieregeling en het arbeidsreglement ook heel sterk door de provincie aangestuurd als zijnde kaderdocumenten die gemotiveerd afwijken van de provinciale versies. Ook de verplichte implementatie van de beleid- en beheercyclus is volledig parallel met de provinciale BBC als gevolg van het provinciedecreet die weinig ruimte liet voor APB's.

Tenslotte is er een belangrijke band tussen beide organisaties via de bestuursleden in de Raad van Bestuur van het APB waarvan 8 leden door de provincieraad aangesteld zijn, voorgezeten door de gedeputeerde van cultuur.

9.3 provinciale werkingstoelage

Uiteindelijk blijft de jaarlijkse provinciale dotatie (ingebed in een breder meerjarenplan) de sleutel in de relatie tussen provinciebestuur en Monumentenwacht (evenzo de jaarlijkse subsidie voor de koepel). Dit is nu nog versterkt omdat de beide dotaties noodgedwongen verhoogd moesten worden na uitvoering van het bestuursakkoord nu de provincies volledig verantwoordelijk gesteld werden voor Monumentenwacht. De impact van de provincie op financieel vlak is vanaf 2014 dus veel groter geworden dan vroeger. Vele andere afspraken zoals rapporteringen zijn daar een gevolg van.

Voor 2014 bedroeg de provinciale dotatie 308.880 euro een bedrag dat ook al vele jaren niet meer geïndexeerd werd en niet aangepast aan de stijgende werkingskosten en loonkosten van Monumentenwacht. Dit werd tot 2013 aangevuld met een Vlaamse subsidie dat schommelde tussen 80.000 en 90.000 euro (inclusief VIA- en VIVO-middelen). Vanaf 2015 is deze dotatie opgetrokken naar 440.750 euro wat ruimschoots gecompenseerd is met een positieve verevening voor MoWa van 178.000 euro naar het provinciefonds na de interne staatshervorming in 2013. In 2014 is de provinciale dotatie niet volledig uitbetaald (slechts een eerste schijf van 200.000 euro) omdat in de tweede jaarhelft de personeelskost door de provincie gedragen werd met het saldo van deze niet-uitgekeerde dotatie. De virtuele verhoging van de dotatie is dan ook niet rechtstreeks afleesbaar in 2014. De subsidie voor de koepel is verhoogd van 22.500 naar 75.000 euro.

De evolutie voor de komende jaren is dat de dotatie meegaat met de indexaties van lonen en andere werkingskosten en occasionele investeringsuitgaven om te landen op 460.650 euro in 2019 (zie punt 1.5). In deze evolutie is enkel rekening gehouden met hetzelfde personeelsbestand en een vervanging van een wachter die vermoedelijk in 2017 met pensioen zal gaan.

9.4 provincieraad en bestuursleden

De provincieraad fungeert zowat als de algemene vergadering van het APB Monumentenwacht West-Vlaanderen die de facto niet als dusdanig opgericht is (wat een duidelijk verschil met zijn voorganger de VZW maakt). De provincieraad is het ultieme beslissingsorgaan wat betreft fundamentele aangelegenheden zoals de dotatie, de beheersovereenkomst, meerjarenbudget, beleidsintenties, budgetwijzigingen en andere wijzigingen van aangegane engagementen. De Raad van Bestuur heeft uiteraard inzake de operationele werking van het APB alle bevoegdheden zoals bepaald in de statuten.

Het gezag van het provinciebestuur over het APB laat zich ook afleiden uit de samenstelling van deze Raad van Bestuur die voor meer dan de helft bestaat uit raadsleden (8 van de 14 stemgerechtigde leden) proportioneel verdeeld volgens de fracties in de provincieraad en voorgezeten door de gedeputeerde van cultuur. Op die manier kan het provinciebestuur de werking van Monumentenwacht West-Vlaanderen op de voet volgen. Daarnaast zijn er meerdere rapporteringsafspraken naar het provinciebestuur opgenomen in de beheersovereenkomst zoals kwartaalrapporteringen, de jaarrekening en het jaarverslag in juni en het jaarbudget in november en eventueel een investeringsprogramma en ad hoc rapporteringen.

9.5 coördinatie en administratieve ondersteuning

In de loop van het 25-jarige bestaan van de VZW Monumentenwacht West-Vlaanderen is er geen duidelijke leidinggevende aangesteld geweest. Dit in tegenstelling tot andere provincies waar na een groeiscenario in de beginjaren uiteindelijk een coördinator of directeur aangesteld werd. Zoals eerder geschetst is het personeelsbestand van onze vereniging vanaf 1998 blijven hangen op 6 FTE, net iets te klein - oordeelde men - om een directeur aan het hoofd te plaatsen (zie punt 6.1). De coördinatie werd overgelaten aan de secretaris voor de administratieve aangelegenheden en aan een hoofdmonumentenwachter voor de inspecties, planning, rapportage en praktische organisatie. Het gevolg was dat er een grote mate van vrijheid van werken gegroeid is onder de wachters die evenwel niet geleid heeft tot minder productie. Elke medewerker bleef wel zijn verantwoordelijkheid nemen.

Vanuit provinciale dienst voor cultuur volgde het afdelingshoofd erfgoed (tot 2009 Marc Ryckaert en vanaf dan Reinoud Van Acker) Monumentenwacht van nabij op en werd de dagelijkse leiding waargenomen door de secretaris-coördinator Edwin Dumarey. Er was geen echte aansturende leiding zoals in andere provinciale verenigingen. Het afdelingshoofd erfgoed woonde de raden van bestuur en de interprovinciale overlegfora bij en in de mate van het mogelijke het teamoverleg.

Met het oprichten van het APB is geopteerd om tegemoet te komen aan deze situatie en werd vanaf januari 2014 een halftijdse coördinator als gedelegeerd bestuurder (Reinoud Van Acker) aangesteld bijgestaan door een halftijdse administratief-financieel coördinator (Stefaan Carlier). Nog steeds evenwel zijn beide functies detacheringen vanuit het provinciebestuur. Het coördinerende duo slaagde er evenwel in om de transitie van VZW naar APB vlot te laten verlopen zonder dat de continuïteit van de werking in het gedrang kwam en kreeg het volste vertrouwen van het team monumentenwachters. De toekomst zal uitwijzen hoe dit kan evolueren met een grondige reorganisatie van het provinciebestuur in het vooruitzicht vanaf januari 2017.

Voor redactie, april-mei 2015,
Reinoud Van Acker en Stefaan Carlier.